درعليه‌ده غلطه‌ده (آره‌ولك) غزته‌سى اداره‌خانه‌سنه

ՊՈԼԻՍ Ղալաթիա, Նորատունկեան խան

Les annonces sont reçues à la Direction du Journal "AREVELK" Galata, CONSTANTINOPLE.

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

Ազգային, Գրական եւ Քաղաքական

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան	140	Դ.
» » »	վեցամսեայ	70	»
» » »	եռամսեայ	40	»
Օտար երկիրներու համար	տարեկան	40	Ֆրք.
» »	վեցամսեայ	20	»

Դրամի փոխարէն փոստայի փուլ կ'ընդունուի, 115 դրուշի փուլը 100 դրուշի հաշուով։

Ծնդարձակ բաբառարի ձեւերը յաւանակայնագ կը վերադարձի

Տնտեսական համար պէտք է դիմել աւագ խմբագրատան։

ԹԱՐԳՄԱՆՉԱՑ ԴԵՐԸ

ԻԶՄԻՐԵԱՆՑ ՄՐՑԱՆԱԿԸ

Մեր բովանդակ անցեալին մէջ ամէնէն աւելի անւական կարեւորութիւն ու ազդեցութիւն ունեցող իրողութիւնները երկուք են միայն. մէկը Ս. Գրիգոր Լուսաւորչի ձեռքովը քրիստոնէութեան մեր մէջ տարածուիլը, երկրորդը՝ Սահակի ու Մեսրոպի միջոցաւ հայ գրոց գիւտը։ Եթէ երրորդ գործ մըն ալ փնտռէք այս երկուքին չափ նշանաւոր, չպիտի գտնէք անտարակոյս։ Աւելորդ է խօսիլ այսօր առաջնոյն վրայ, քանի որ այնքան ծանօթ է եւ այժմ տեղը չէ. իսկ երկրորդին վրայ երկու խօսք ընելու առիթ կայ ամէն տարի այս հինգշաբթի օր, որ Ս. Թարգմանչաց տօնն է։

Չեմ գիտեր թէ քանի՛ հոգի կ'անդրադառնայ ամէն տարի այս տօնին առթիւ Սահակի ու Մեսրոպի թողած անմահ արդիւնքներուն, բայց գիտեմ թէ իւրաքանչիւր հայ որ գրիչ ձեռք կ'առնէ հայերէն տող մը գրելու, կամ բերանը կը բանայ հայերէն բառ մը արտասանելու, ինչպէս և հայերէն գիրք մը ձեռք կ'առնէ աչք մը նետելու, պէտք է որ անմիջապէս միտք բերէ երախտագիտութեամբ թէ այդ երկու անմահ անձերուն կը պարտի հայերէն գիրը, հետեւաբար և լեզուն, զի եթէ գիրը հնարուած չըլլար, լեզուն շուտով կորսուած էր։

Եւ կ'արժէ չեշտել յատկապէս որ եթէ մեր եկեղեցին իր հոգեւոր հօտին հետ միասին կլլելու, ձուլելու և ընկղմելու համար յունական, սասանեան, լատինական են. ջանքեր ու աշխատութիւնները հակառակ իրենց դարաւոր շարունակութեան չյաջողեցան, տար պատճառը ուրիշ բան չէ, բայց եթէ հայ գրերու գիւտը, որուն փրկարար հետեւանքը եղաւ ազատագրել հայ լեզուն և դպրութիւնը յունական, ասորական և պարսկական գրերու լուծէն, զի հայ դպրութեան այս անմահ Մեկենասները չբաւականացան միայն լեզուին գիրեր յարմարցնելով. Թողուլ որ ժողովուրդը ինքնին օգտուի բնիկ այբուբենի կիրառութենէն, այլ իրենք իսկ հանդիսացան առաջին գործածողները, և գերազանցապէս օգտակար կերպով գործածողները, և հայ դպրութիւնը ընդհանրացնելու գլխաւոր գործիչները, թէ՛ անմահ թարգմանութիւններ ու հեղինակութիւններ ընելով, և թէ իրենց հասուցած աշակերտներուն ձեռքով սկսած գրական ու բանասիրական մեծ շարժումը շարունակել տալով։

Եւ զի իրենց ուշադրութիւնը ու աշխատութիւնը յատկացուցած էին այնպիսի հիւղի մը կամ նիւթի մը գլխաւորապէս, որ ամէնէն աւելի կենսական կարեւորութիւն ունէր Հայ. եկեղեցւոյ ինքնուրոյն գոյութիւնը ամրապինդ հիմերու վրայ հաստատելու տեսակէտով, ուստի իրենց երկանց պտուղները ալ ազգին յարատեւութեան հաւասար տեւականութիւն ունեցան և ունին։ Ասկէ աւելի մեծ գործունէութիւն և արգասաւոր արդիւնք շատ քիչ մարդերու տրուած է առաջ բերել ո՛ և է ազգի մէջ։ Լուտերի ԺԶ. դարու սկիզբները Գերմանիոյ մէջ յարուցած գրական-կրօնական շարժումն անգամ չէկրնար բաղդատուիլ խելութեամբ մեր Ոսկեդարուն, որ թէ տասներէկ դար անկէ առաջ ըլլալու առաւելութիւնը ունէր, մինչ ընդհանուր մարդկութեան իմացականութեան մակարդակը համեմատաբար աւելի բարձր չէր քան Լուտերի դարը, և թէ հայ լեզուին սեպհական գիրերը հնարուելու, և հնարուած այդ նոր գիրերուն շնորհիւ հայ դպրութեան Ոսկեդարը առաջ գալու պարագան եզական հանգամանք մը կու տայ Ե. դարու հայ-գրական շարժմանը և բաղդատութեան եզրը ի նպաստ անոր կը վճռէ։

Հին Հելլենաց Պերիկլեան դարը և Հռոմայեցւոց Օգոստեան Ոսկեդարը իրենց տիեզերական հանգամանքով անշուշտ աւելի հանրահռչակ են և արդիւնքները աւելի տիեզերածաւալ իրենց քաղաքական մեծութեան և ազդեցութեան շնորհիւ, բայց մեր Ոսկեդարէն եթէ միայն Աստուածաշունչի թարգմանութիւնը առնենք, թողլով միւս մանր թարգմանութիւնները և հեղինակութիւնները, ինքնին այնքան հոյակապ գործ մըն է և տիեզերապէս ճանչցուած որ ընդհանրապէս կը կոչուի Թագուհի թարգմանութեանց։ Իսկ եթէ հելլենական և հռոմէական ոսկեդարերը իրենց սեպհական շրջանակէն դուրս ցայտում և ծաւալում ունեցան իրենց արտաքին զօրութեան և ազդեցութեան շնորհիւ, Հայ ոսկեդարու ճառագայթներն ալ ամփոփուած չմնացին լոկ հայ միջավայրի սահմաններէն ներս, այլ արձակեցին իրենց լուսաճաճանչ շառաւիղները բոլոր այն շրջակայ երկիրներու և ցեղերու մէջ՝ որոնք կը կազմէին այն ատեն հայ եկեղեցւոյ ազդեցութեան շրջանակը, և որոց մէջ էին գլխաւորապէս Վրաց և Աղուանից ժողովուրդները՝ որոնց համար ալ գիրեր հնարեց Ս. Մեսրոպ և աշխատեցաւ անոնց ալ գրական-կրթական զարգացման։ Ասոր հետեւանքով կազմուած միացեալ անոնք մեր եկեղեցւոյ նուիրապետութեանը երկար ժամանակներ և արտաքին ճնշող ազդեցութիւններէ ներգործուելով միայն բաժնուեցան։

Ցետոյ դիտելի ուրիշ կէտ մըն ալ կայ. եթէ Ե. Դարու Հայ Ոսկեդարը աւելի մեծ համեմատութեամբ աւելի ընդարձակ ծաւալ չստացաւ, դժբաղդաբար ժամանակը այնքան աննպաստ էր, որ նոյն իսկ այսչափն ալ հրաշք պէտք է համարիլ. և ճիշդ ժամանակին այդ աննպաստ հանգամանքին պատճառաւ աւելի կը մեծնայ Ս. Սահակի և Ս. Մեսրոպի արդիւնքը։

Սակայն երբ կը խորհինք թէ այսքան մեծագործ հայրապետներու գերեզմանները անշուք կը մնան այսօր, մին Աշտիշատ Տէյէկի մէջ և միւսը Օշական, մեր անոնց երախտիքը ըմբռնելու մասին ալ խուր գաղափար մը կու տանք։ Իսկ եթէ Իզմիրեանց մրցանակը որուն բաշխումներէն մին ալ այսօր կատարուեցաւ, բարոյական կոթող մը կանգնած սեպենք անոնց յիշատակին, պէտք է յիշենք թէ անհատական ձեռնարկի մը արդիւնք է այն և ոչ թէ հանրային։ Իսկ թէ մրցանակներու բաշխումին գործողութեան հանրային մարմնոյ ձեռքով կատարուիլը ի նկատ առնենք, պէտք չէ մոռնալ թէ մրցանակներ տրուած են ձեռագիր երկերու, որոնք դարակներու մէջ փակուած կը մնան դեռ և լոյս աշխարհ չելան տպագրութեամբ, մինչ կատարեալ բարերարը անոր համար սահմանեց այս վարձատրութեան դրութիւնը որ պակասել երկերէն օգտուի հայ դպրութիւնը և անով պարապող հասարակութիւնը, բան մը՝ որ անկարելի կ'ըլլայ երբ մրցանակի արժանացած ձեռագիրները հրատարակութեամբ հրապարակ չելլեն, ինչպէս կը մնան տակաւին քանի մը վարձատրուած կարեւոր երկասիրութիւններ։

ՑՈՒՍԱՆ

ՍԱՀԱԿ ԵՒ ՄԵՍՐՈՊ

Երկու մարդկային անուններ, որոնց սակայն անծանօթ մնայ մահը, և որոնք կարծես միշտ աւելի կ'երիտասարդանան տարիներու ծանրաբեռնումին ներքեւ։

Սահակ, ազնուական գերդաստանի մը զարմիկ շառաւիղը, հաւը եղաւ Արտաշու մեծ վկային. իսկ Մեսրոպ զաւակն էր Տարօնոյ անշուք մշակի մը։ Մին հայրապետական աթոռի, միւսը նահապետական արօրի մօտ ծնած ու աճած։ Մին իր երակներուն մէջ կը ժառանգէր իր եկեղեցւոյն ճակատագրին բարերարելու իղձը, միւսը՝ ժողովուրդին ծոցէն ելած՝ անոր կարօտութեանց մօտէն խելամուտ՝ պերճախօս բառեր ունէր իր շրթունքներուն վրայ, անոր պէտքերուն մեծութիւնը պատմող։

Դիպուածի մը երեւոյթին տակ ծածկուած Նախախնամութիւնը իրարու մօտեցուց այս երկուքը, ու այնուհետեւ ի մի ձուլուեցան անոնց սիրտն ու հոգին, նոյն կեանքը ապրեցան, ու նոյն երկնազդեցիկ համարձակութիւնը ունեցան միաբերան գոչելու. «Ոչ լուցանեն ճրագ և դնեն ընդ գրուանաւ», և հզօր իմացականութիւնն ու կամքը՝ կերտելու և կոփելու աշտանակն այն համակ ոսկի, որուն վրայէն Աւետարանի լոյսը պ'ալ պիտի կենար ճառագայթել ամբողջ իր կենդանարար պայծառութիւնը։

Վեհ էր իրենց նպատակը, վեհ եղաւ նաեւ միջոցը. ուզեցին Հայ ժողովուրդին մատչելի ընել սիրելի հաւատքի մը ճշմարտութիւնները. ատո՛ր համար ձեռնարկեցին լեցնել կամ հնարել Հայերէն գիրերու ամբողջութիւնը։ Յաջողեցան... կրցան Հայ տառերէն արտաքսել օտար յունարէնն ու խժալուր ասորերէնը, կրցան Հայ նկարագրին մէջ ներարկել Ցրաւուր կրօնքին սկզբունքները։

Բարեպաշտութի՛ւն թէ՛ տոհմասիրութիւն. այս երկու զգացումներէն ո՞րն է արդեօք որ մղեց զանոնք՝ գիրերնիս անմահացնող այդ գործին, դժուարին է ճշդել։ Սա՛ միայն կրնանք ըսել թէ մին իբր հայրապետ, ու միւսը իբրեւ ուսուցիչ, երկուքն ալ կատարեալ գիտակցութիւնը ունեցան իրենց կոչումին, հովուելով՝ դաստիարակելով և սփոփելով իրենց յանձնուած հօտը։ Մին հայրապետական աթոռին վրայ, միւսը իր աշխատութեան սեղանին առջեւ, երկուքն ալ նոյն խոկումները ունեցան, նոյն աքնութիւններով հակեցին, նոյն սեռն հաւատքով ամբարցան, պինդ գետնի վրայ խարսխելու համար մայրենի եկեղեցիին զաղփաղփուն հիմերը։ Ու, դարերու վկայութեամբ, յաջողութիւնը չվրիպեցաւ իրենց, ինչպէս ամէն անոնց որոնք բարի են և անկեղծ՝ իրենց ձեռնարկներուն մէջ։

Շատ բան կը պարտինք իրենց, նոյն իսկ ամբողջ տոհմային կեանքերնիս. վկա՛յ այն ժողովուրդները, որոնք՝ զուրկ գրաւորապէս հաստատուած լեզուի ստացութենէ՝ անհետացան ժամանակին հետ։

Կրօնք եւ լեզու.—Ազգերու գոյութեան ամէնէն ապահով պահպանակներն են ատոնք, ամէնէն ամուր տարրերը՝ որոնք երբեք չեն լուծուիր։ Այս երկուքն ալ ունէինք իրենցմէ առաջ, բայց ինչպէս... իրե՛նք եղան որ մեր ծածուկ գանձերուն գիտակցութիւնը ներշնչեցին մեզի։

Փոքրիկ մանուկը իրենց քերթիներն ու աղօթութիւնները կը թոթովէ իրենց կապած աթուեթներու հեգումին մէջ. ալեւոր ծառանգիրը հիացումով կ'ընթեռնու իրենց աշխատութեան՝ մեր ոսկի գրականութեան գլուխ-գործոցը, Ցաւիտենական Գրքին հրաշակերտ Թարգմանութիւնը. մեր սուրբ եկեղեցւոյ քնարն ու փանդիռը իրենց խանդն ու յափշտակութիւնը կ'ողբերգեն դեռ. մեր՝ իրենց վերջահաս թոռներուն՝ սրտին մէջ միշտ պիտի արթնցնեն իրենց սիրոյն անշէջ կրակը։

Ու տարիները, որոնք պիտի գան տարիներուն ետեւէն, անոնց անունն ու գործին պիտի կցորդեն երախտապարտ զգացումներու այն սուրբ օծութիւնը, որ ամէնէն անթառամ արտայայտութիւնն է յարգանքի և սիրոյ։

ՆՕՏԱՐ

ԱՅՍՕՐՈՒԱՆ ՄՐՑԱՆԱԿԱԲԱՇԽՈՒԹԻՒՆԸ

ՊՍԱԿՈՒԱԾ ԳՈՐԾԵՐԷՆ ՄԷԿԸ

ԱԶԳԱԳՐԱԿԱՆ ՈՒՍՈՒՄՆԱՍԻՐՈՒԹԻՒՆ, Ե. ԼԱԼԱՅԵԱՆ, ԳԱՆՁԱԿԻ ԳԱՒԱՌ, Ա. եւ Բ. հատորներ, արտատպած Ազգագր. Հանդէսից։ Թիֆլիս, Տպ. Կ. Մարտիրոսեանց, 1901։

Այս տարուան Իզմիրեանց Գրական մրցման ներկայացուած աշխատութեանց մէջ իր մասնաւոր կարեւորութիւնն ունի Ե. Լալայեանցի վերոյիշեալ գործը, որ՝ հրատարակուած ոչ-պաշտօնական տեղեկութեան նայելով՝ մրցանակի գումարէն մեծագոյն բաժին մը (30 ոսկի) շահած է(*)։

Մրցման ենթարկուած երկերէն մէկուն կամ միւսին առաջնութիւն տրուիլը, տարակոյս չկայ թէ, միւսներուն արժէքը ուրանալ չէ՛ նշանակեր, և Ցանձնաժողովի գուլխաւորէն արձագանգ առնող այս լուրն ալ ստոյգ ըլլայ թէ ոչ, Ե. Լալայեանցի աշխատասիրութիւնը պիտի ունենայ իր արժէքը՝ մանաւանդ ազգագրական տեսակէտով, որ մեզի համար դեռ կոյս դաշտ մըն է, և այդ կարգի խնամուած գործ մը՝ ուսումնասիրութեան առարկայ եղող գաւառին համար, իր յատուկն կարեւորութիւնը ունենալէ զատ, ընդհանուր օգուտն ալ ունի՝ գաւառացի գրողներուն ուշադրութիւնը դարձնելով այդ անմշակ ճիւղին վրայ։

Կանխենք, ուրեմն, ծանօթացնել այդ երկը։

Ե. Լալայեան առաջինն է մեր մէջ, որչափ գիտենք, որ կը կատարէ լիակատար՝ ամբողջական ուսումնասիրութիւններ։ Իրմէ առաջ, ազգագրութեան վրայ երեւցած երկերը լոկ ծրագիրներ, ուղեցոյցներ, նիւթերու ցանկեր պարունակելով՝ ինչպէս է, օրինակ, բրօֆ. Մագիստրոս Գ. Խալաթեանցինը։ Ե. Լալայեան մեզի չի ներկայացներ միայն ուսուցիչը Գանձակ գաւառին զոր իր ուսումնասիրութեան առարկայ ըրած է այս կերպին հատորներով. իր գծագրած պատկերը վրձինի խոշոր հարուածներով երեւան ելած նկար մը չէ. հոն որոշակի կը տեսնենք ամէնէն նուրբ ու մանրամասն գիծերը, դէմքի, կերպարանքի գիծէ կենդանի արտայայտութիւնով գոյներով ու երանգներով, տարազով ու ձեւերով, նման այն վէպերուն՝ ուր անձերը կարծես կը խօսին, կը շարժին, կը գործեն՝ արթուն պահելով ընթերցողին ալ հետաքրքիր ուշքը։

Այսպէս Գանձակի գաւառը լուսատիպ կենդանի պատկեր մըն է որ մագական լապտերի միջոցաւ ցոյց կու տայ անցեալի տեսարաններ, դէմքեր, տեղագրական բնագրութիւններ, ուր երեւան կու գան նոյն իսկ բուսական, կենդանական և ուրիշ հանգամանքները՝ ուսումնասիրուած գաւառին, գիւղերն ու համայնքները՝ իրենց ընկերական ու ընտանեկան կենցաղով, վարք ու բարքով, երգով ու լեզուով, հաւատքով ու պաշտամունքով, հասարակական և իրաւաբանական հին սովորոյթներով, և այլովքն հանդերձ։ Ե. Լալայեան իր նկարագրած տեղերն ու անձերը, դէմքերն ու դէպքերը աւելի որոշ ծանօթացնելու համար 12ի չափ լուսատիպ պատկերներ և քարտէս մըն ալ կու տայ իր երկու հատոր գործով։

Ա. հատորը, որ կը բաղկանայ 152 մեծադիր էջերէ, կը պարունակէ պատմական համառօտ տեսութիւն մը՝ 1. Ծառերու հասարակական ու իրաւաբանական սովորութիւնները, 2. Անոնց կեանքը, 3. Ժառանգները, 4. Շահնազարեաններ, 5. Աստուածեաններ, 6. Մելիքականներ։ Տեղագրութիւն (բնագրութիւն, հանքեր, կլիմայ, բուսականութիւն, կենդանիներ)։ Քաղաքական մաս (նշանաւոր գիւղեր, նշանաւոր վանքեր (*), չէնքեր, գերմանական գաղութներ) Բացի գերմանական գաղութներէ, որոնց մէջ միլիոնատէրեր ալ կը յիշուին, Ե. Լալայեան կը խօսի Թուրք գիւղերու, Դուխաբորներու և Մոլականներու վրայ։

Բ. հատորը կը խօսի Գանձակ գաւառի ազգաբնակութեան վրայ, գերմանացիներ, հայեր, եւայլն. իր մանրակրկիտ քննութեան առարկաներն են. Բնակարան Զգեստ, Զարդ, ու մանաւանդ Ընտանեկան Բարք, որոնք ազգագրական ուսումնասիրութեան գլխաւոր ու շահեկան մասը կը կազմեն։ Ե. Լալայեան, ինչպէս կը տեսնուի, մխրճուելու և հում նիւթեր չի տար, ինչպէս մենք պարտաւոր էինք ընել Բիւզանդեան առաջին շրջաններուն հրատարակութեան ատեն, քանի որ մեր աշխատակիցները թէ՛ միջոց և թէ՛ գաղափար չունէին ամբողջական ու բազմակողմանի հաւաքումներ ընելու։ Ասոնց դիւրութեան համար, սակայն կը դնենք՝ ուսումնասիրութեան արժանի այդ նիւթերուն ցանկն ալ, Ե. Լալայեանցի հետեւած ուղղութեամբ։ Այսպէս Ընտանեկան Բարք գլուխին մէջ կը խօսուի հետեւեալ կէտերուն վրայ.—Ամուսնութիւն և հարսանիք, տղաբերք և կնունք, ընտանեկան կեանք, բաղնիք, կերակուր և խմիչք, հիւանդութիւն և առողջութիւն, ժողովրդական դեղեր, մահ, թաղում և մեռելոց. հաւատք.— լեռների պաշտամունք, քարի պաշտամունք, Ջրի պաշտամունք, կրակի պաշտամունք, ծառերի պաշտամունք, կենդանիների պաշտամունք, (թռչուններ և կաթնասուններէ զատ զատ), տարրերի և ֆիզիքական երեւոյթների պաշտամունք, ոգիների պաշտամունք, ցաւեր, սուրբեր, կախարդութիւն, նախապաշարմունք, նշանաւոր տօներ։

Ե. Լալայեանց որ իր այս խնամեալ ու սատար գործը կը մակագրէ՝ հանճարին՝ իբրեւ «նիւթեր ապագայ ուսումնասիրութեան համար» ոչ միայն շատ մը գրաւոր աղբիւրներէ օգտուած է յօրինելու համար Գանձակ Գաւառը, այլ անձամբ այցելած, պտտած, քննած է նոյն գաւառի զանազան մասերը, շփուած է բնակչութեան հետ, հարցասիրած, հետազօտած է, ինչ որ գերազանց է՝ չորս պատի մէջ, գրասեղանին գլուխը նստելով ու լոկ պատմական—աշխարհագրական գրքերու վրայ կատարուած ամէնէն խնամոտ աշխատութիւններէ անդամ։ Ա՛յլ է տեսնել, շօշափել, նկատել, նկարագրել ու վիճակագրել անձամբ, ականատես, և ա՛յլ է գրքերէ քաղել ու դասակարգել։ Ասոր մէջ է Ե. Լալայեանի գործին արժանիքը, իբրեւ ստոյգ ու ճիշդ ուսումնասիրութիւն, որուն նման ուրիշ հինգ հատոր ալ արդէն հրատարակած է իր Ազգագրական Հանդէսին արտատպելով։

Իսկ գրաւոր աղբիւրները, որոնցմէ օգտուած է, հետեւեալներն են. Ինճիճեանի աշխարհագրութիւնը, Ցովհ. Կաթողիկոս, Մատթէոս Ուռհայեցի, Զամչեան, Եսայի Կաթողիկոս, Երզնկեանի Ամենայն Հայոց Կաթ., և ուրիշ հեղինակներ՝ Հայերէն Գերմաներէն և Ռուսերէն։

Այսպիսի խնամեալ աշխատութիւններ երեւան բերելու համար մէկէ աւելի կարողութիւն ու ձիրք կը պահանջուի. հմտութեան, յարատեւութեան ոգի, և նիւթական միջոցներ առաջին երկուքէն Ե. Լալայեան պէտք եղածէն աւելի ունենալ կը թուի. իսկ վերջինը (աւելորդ չէ ըսել) պէտք եղածէն շատ նուազ է, բայց մեր Ռուսահայ եղբայրներու մէջ աւելի գիտակից թէ ոչ աւելի ստացուածքի գաւառասէրներ կան այս կարգի գործերը և Ե. Լալայեանի Ազգագրական Հանդէսն ալ իր տարեկան ծախքերը՝ որ կը գոցէ ո՛չ թէ բաժանորդագրական հասոյթներով, որոնք անբաւական են, այլ բազմաթիւ նպաստներով զորս կը ստանայ ուսումնասէր հանդանակողներէ, ինչ որ, նիւթականէն զատ, բարոյական սփոփանք ու քաջալեր է այս կարգի ձեռնարկներու համար։

Ս. ԴԱՒԹԵԱՆ

(*) Այս մասին տրուած առջի տեղեկութեան մէջ սխալմամբ Արցախ գրուած է, փոխանակ ԳԱՆՁԱԿԻ։

(*) Այդ վանքերու անունները հոս կ'արտատպենք՝ թերեւս օգտակար ըլլայ Պոլսոյ եպիսկոպոսի ցուցակագրութեան համար։ Զարեքայ անապատ, պատկերով, Փառիսոսի վանք, Ս. Թարգմանչաց վանք, Թարգմանչաց անապատ, Տաղվանք, Հրեշտակապետաց վանք, Ուխտը Եղիշէի կամ Ջարանհերձ, Մշկաբերդ կամ Մանանաբերդ վանք, Կարմիր եկեղեցի կամ Հոռմաշէն, Քարխանայ վանք, Ողնասար վանք, Ամենափրկիչ վանք, Խամշի վանք, Խուճիսայ վանք, Պտնակենի վանք, Ս. Սարգսի վանք, Ամենափրկիչ վանք Կիւլիստանի, Իսաի պէկանց վանք, Թըւով 18, իւրաքանչիւրի նկարագրով եւ արձանագրութիւնով։

—)(43)(—

ԺՈՐԺ ՕՆԷ

ԿԵԱՆՔԻ ՊԱՅՔԱՐԸ

ՍԱՌԱ ԿՈՄՍՈՒՀԻՆ

Ը.

Զգաց թէ լաւ գործ մը չէր ըրած այս հեռաւոր գիւղակին մէջ հաստատելով իր բնակութիւնը, որ անախորժ կը թուէր կնոջը։ Բայց միթէ ինքը յանցաւո՞ր չէր իր այդ տարիքին մէջ Ռոմէոյի մը սիրային ձեւերը առած ըլլալուն համար, երբ քսան տարեկան երիտասարդի մը պէս իր գլուխը կրթնցուցած էր մանկամարդ կնոջ ուսին վրայ։ Միթէ՞ ծաղրելի չէր եղած իր այդ դիրքին մէջ, հակառակ իր ծառաներուն, զոր ընդունած Մէյլոյի պարզած էր, ըսելով. «Սառա՛ իմ աղջիկս պիտի ըլլայ, իմ ծերութիւնս պիտի չըլլատ հոգածու խնամքներով։» Ու ինք փոխանակ հօր մը պէս վարուելու, սիրահարի մը ձեւեր առած էր։ Իրաւո՞ւնք ունէր անոր սիրոյն վրայ ակնկալութիւններ դնելու։

Ու իր բիրտ վարմունքով քիչ մնացած էր իր հաճելի ներկենցաղը խանգարելու. ուստի ինքզինքին խոստացաւ համբերող ըլլալ այնուհետեւ, եթէ Սառայի սէրը կ'ուզէր գրաւել, որ պէտք էր երախտագիտական զգացումներէ դրդուած իր թեւերուն մէջ իյնար։

Կոմսը այս որոշումը տալէ յետոյ՝ մխիթարուած զգաց ինքզինքը։ Պատուհանը բացաւ։ Լուսինը արծաթէ ցոլքեր կը դնէր դարաւանդին նսեմ թաւուտներուն վրայ։ Անտառին մէջ սոխակը կ'երգէր։ Խորունկ հանդարտութիւն մը կը տիրէր, ու լռութեան մէջ, սայլակի մը ճռնչիւնները կը լսուէին, որ ճամբուն վրայէն կ'անցնէր մէկ քիլոմէթր հեռուէն։ Կոմսը հեշտութեամբ շնչեց դուրսի թարմ օդը. ինք որ այնքան քիչ հակում ունեցած էր երազանքի, պատուհանի վրայ կրթնած՝ սկսաւ դիտել լուսաւորները որոնք կը շողշողային թափանցիկ երկինքին վրայ։ Ներքին յորդառատ գոհունակութիւն մը կը զգար, կեանքը գեղեցիկ ու բնութիւնը յանկուցիչ կը գտնէր։ Ինքզինքը բարի և ամէն անձնասիրութեանց ու զոհողութեանց արժանաւոր կը զգար, Սառան հանդարտ ու ժպտուն տեսնելու համար։

Կոմսը իր նոյնամիտը ուղղեց դէպ ի իր կնոջ ննջասենեակը։ Պատուհանները տակաւին լուսաւորուած էին։ Ու իր աչքին առջեւ բերաւ Սառան, որ իր մեծ մահճակալին մէջ պառկած շնորհալի անկարգութեամբ մը՝ և իր մերկ թեւը կռթնցուցած ժանեկազարդ բարձին վրայ, քնանալէ առաջ կը կարդար։ Փոքր մուճակները աջին ճերմակ մորթի մը վրայ հանգչէին, որ երբ օթոց կը ծառայէր։ Թիկնաթոռի մը վրայ փռուած էր վարդագոյն սեւուայէ բէնեուարը, որ իր ծալքերուն մէջ կը պահէր տակաւին մանկամարդ կնոջ բոյրն ու ջերմութիւնը։ Մետաքսէ կազմոյ գուլպաները պարուպահեւ ինկած էին գորգին վրայ, սաթենէ ծնրակապերուն քով։ Վարդագոյններուն ստուերին մէջէն, գեղանի կնոջ ոսկեգոյն մազերը շողեր կ'արձակէին, ու իր ճերմակ ծոծրակը, երկու ուսերուն մէջէն սիրուն ակօսով մը շարունակուած՝ համբոյրներու կը սպասէր կարծես։ Կոմսը հեշտագին սարսուռ մը զգաց. իր արիւնը աւելի կենդանութեամբ սկսաւ շրջան ընել։ Մարմաջ մը զգաց մատներուն ծայրը։ Ու իր աչքերը յամառեցան մնալ այդ պատուհաններուն վրայ։ Ձիգ մը ըրաւ ինքզինքին վրայ ու ձեռքը ճակտին տանելով.

—Տխմա՛ր բան է տարիքս, ըսաւ. դպրոցականի մը պէս կ'երազեմ։

Ու Ցետոյ տխրագին ժպիտով մը.

—Օ՛ն, շատ հիմարիտ է, ծերունիները աղայ կը դառնան։

Ու կոմսը մատները բերնին տանելով օդին մէջէն համբոյր մը ղրկեց Սառայի, մրմնջելով. «Աղէկ քնացի՛ր, սիրելի զաւակս։» Ցետոյ, պատուհանը գոցելով, սենեակ մտաւ։

Ցաջորդ օրը, Սառա նշմարեց որ կոմսը հակառակ իր զուարթ ու ժպտուն կերպարանքին, զգուշաւոր ձեւեր առած էր։ Նախորդ օրուան պէս միասին պտտեցան անտառներուն մէջ, Թիավարեցին լիճին վրայ, որսորդը այցելեցին ու աղբարկապանները հարցաքննեցին յառաջիկայ հունձքին վրայ։

Այս հանդարտ ու անդորր կեանքը երկու օրէն աւելի հաճելի չթուեցաւ Սառայի։ Այդ ազնուապետական մեծ դղեակը որ իր շքեղութեամբ ու ճոխութեամբ սկզբան գեղեցիկ թուած էր իրեն, հիմա տխուր ու մռայլ կ'երեւար։ Մանկամարդ կինը ինքզինքը լքուած կը զգար ընդարձակ սենեակներու և նկարներով լեցուն սրահներու մենութեան մէջ։ Կոմսին նախահայրերը ներկայացնող այդ նկարներուն նայուածքները կարծես կը ճնշէին Սառայի վրայ. ամէնքն ալ ըմբռնական հասակով պատերազմիկներ էին, միայն Բասոմփիէրի կոմսն էր որ վայելչօրէն հագուած էր Լամպալի արքայուհիին համազգեստը։

Սառայի եռանդուն բնաւորութիւնը պէտք ունէր շարժումի և աղմուկի. մենութիւնն ու լռութիւնը կը ճնշէին զինքը։ Տակաւ լռակեաց եղաւ և շուտով դուրս ելլել։ Ամբողջ օրը կ'անցընէր իր սենեակին մէջ՝ երկար թիկնաթոռի մը վրայ փռուած։ Կը ջանար գիրք կամ լրագիր կարդալ, բայց անոնք ձեռքէն վար սահելով գորգին վրայ կ'իյնային։ Ու ամբողջ ժամեր անշարժ, աչքերը կիսափակ, միտքը կը թափառէր Բասոմփիէրի դղեակին շրջապատէն դուրս։

Կոմսը մտատանջ եղաւ Սառայի այս վիճակին վրայ։ Հարցաքննեց զայն։ Մանկամարդ կինը քաղցրութեամբ պատասխանեց թէ հիւանդ չէր, բայց անյողթելի խոնջէնքի մը, թմրութեան մը մատնուած էր։ Ներողութիւն խնդրեց ամուսնէն՝ անհաճոյ ընկերուհի մը ըլլալուն համար. նաեւ խնդրեց որ կոմսը առանձին դուրս ելլէ և բնա՛ւ չփոխէ իր յոյր սովորութիւնները փարատելու։ Կոմսը շատ վախցաւ որ Սառա ձանձրանալ ենթարկուած չըլլայ։ Ինքնիրեն հարցուց թէ մանկամարդ կնոջ կենցաղին յեղակարծ փոփոխումը պատճա՞ռ եղած չէր այդ վիճակին։ Ուստի որոշեց Բարիզ հաստատուիլ իր կնոջ հետ միասին։

Սառա առանց խանդավառութեան ընդունեց այդ որոշումը։ Ամէն բանի նկատմամբ անտարբեր էր։ Սակայն, մեծ քաղաքին ոգեւորիչ կեանքն ու շարժումը նախկին զուարթութիւնը պատճառեց իրեն։ Սէնդ-Օնօրէ արուարձանը հաստատուելուն յաջորդ օրն իսկ Սառա իր ամուսնին հետ պտոյտի ելաւ կառքով. երբ անտառը գացող կառքերու աղմուկին մէջ գտաւ ինքզինքը, ճշմարիտ հաճոյք մը զգաց։ Դէմքը բոսոր գոյն մը առաւ ու աչքերը շողացին։ Կոմսը մեծ ուրախութեամբ կը դիտէր Սառայի այս վերակենդանութիւնը։

(Շարունակելի)

Քաղաքական Լուրեր

ՀՆԴԿԱՉԻՆ

Ֆրանսայի Երեսփ. Ժողովին մէջ. — Նոր երկաթուղիի մը ծրագիրը. — Քննադատութիւն մը. — Պ. Տումէյի յայտարարութիւնը։

Բարիզ, 29 յունիս. — Ֆրանսայի Երեսփ. Ժողովին մէջ, ուր ներկայ էր նաեւ Հնդկաչինի կուսակալ Պ. Տումէ, անցեալ հինգշաբթի վիճաբանութիւն մը կատարուեցաւ Հայ-Ֆոնկէն Եուն-Նան-Սէն շինուելիք երկաթուղիի գիծին համար։ Այդ ծրագրին գործադրութիւնը 120 միլիոն ֆր.ի ծախքի մը կարօտ է։ Երեսփոխան Պ. Տումէյկ դէմ խօսեցաւ այդ ծրագրին, ըսելով որ Խորհրդարանը մեծածախս և անորոշ գործի մը պիտի ձեռնարկէ՝ որուն հետեւանքները կրնան աղետալի ըլլալ։ Պ. Տումէյկ յարեց.

«Այդ երկաթուղին շինելու համար անհրաժեշտ պէտք մը չկայ և ոչ ալ առեւտրական շահ մը։ Միթէ քաղաքակա՞ն շահու համար շինել կ'ուզուի։ Այդպէս յայտարարեցիք յանձնաժողովին առջեւ և անշուշտ այդպէս պիտի յայտարարէք հիմա։ Պիտի ըսէք. — «Պէտք է միւսներէն առաջ Եուն-Նան-Սէն հասնինք, մանաւանդ թող չտալու Անգլիացիներուն որ շինեն Պիրմանիոյ երկաթուղին։» Բան մը պիտի չկրնանք արգիլել, և Անգլիացիները, եթէ իրենց շահը կը պահանջէ, անպատճառ պիտի շինեն Չինը Հնդկաստանի միացնող երկաթուղին։ («Շա՛տ լաւ» կը գոչեն ծայրագոյն ձախակողմեն)։ Յետոյ ի՛նչպէս գիտէք թէ Չինացիները թող պիտի տան որ ձեռք դնէք անոնց վաճառականութեան և հանքերուն վրայ։ Այն բոլորովին քաղաքակրթեալ ձեւը որով պատերազմը կատարուեցաւ Չինու մէջ, ատելութեան գանձ մը թողած է հոն։ (Ծայրագոյն ձախակողմեն ծափահարութիւններ)։ Իրաւ է որ Չինացիները հնազանդեցան, բայց շուտով պիտի չմոռնան տպաւորութիւնը այն անկարգութեան ու տկարութեան՝ զոր անոնց ներշնչեցինք։ Չինացիները լաւ գիտեն թէ Եւրոպա այնքան շուտով պիտի չվերսկսի հաւաքական արշաւանք մը անոնց դէմ։ (Ծայրագոյն ձախակողմեն կը ծափահարեն)։

Պ. Տումէյկ այնպէս նկատեց թէ Եուն-Նան-Սէնի երկաթուղիի մը շինութիւնը չուկէտը պիտի ըլլայ ապագայ արշաւանքներու։ Երեսփոխանը կը վախնայ այդ արշաւանքներէն, վասն զի կ'ըսէ, անոնք միշտ մեծ ծախքերու պատճառ կ'ըլլան և պարտքերն կը մնան, ինչպէս եղան Չինու և Մարոքի մէջ։ Պ. Տումէյկ ըսաւ թէ այդ գիծին շինութեանը ձեռնարկելէ առաջ՝ պէտք է նկատողութեան առնել թէ Ֆրանսայի մէջ տակաւին շատ մը գիծերու և ջրանցքներու պէտք կայ։ Պ. լը Միր տը Վիլէ ալ խօսք առնելով չհակառակեցաւ Եուն-Նան-Սէնի երկաթուղիին շինութեան, բայց քիչ մը կծու կերպով մեղադրեց Հնդկաչինի կուսակալ Պ. Տումէն, ըսելով որ յաճախակի փոխառութիւններով Հնդկաչինի բնակիչներուն վրայ այն տեսակ բեռեր կը դնէ որոնք գաղթավայրին հասոյթներէն շատ աւելի են։ Ատենաբանը յարեց.

«Ես ալ բացարձակապէս կուսակից եմ գաղթային ընդարձակման, բայց գայթակղելի կը նկատեմ այն պարագան թէ մեծ ծախքեր կ'ըլլան և տակաւին երկաթուղիներ պիտի ըլլան՝ ձեռք բերելու պահանջուած գումար մը որ 250 միլիոն ֆր.ը չանցնիր։ (Զանազան նստարաններէ «Շա՛տ աղէկ» կը գոչեն)։

Հնդկաչինի կուսակալ Պ. Բօլ Տումէ խօսք առնելով կ'ըսէ.

«Հնդկաչինի ելմտական վարչութիւնը գոհացուցիչ վիճակի մէջ է։ Շատ մութ գոյներով կը ներկայացնեն ձեզի, և իմ պաշտօնակիցներս գնահատման յայտնի սխալներ գործեցին։ Մեր գաղթավայրին վարկը շատ մեծ է. կ'ուզէք որ անցողակի օրինակներ տամ։ Տոկոսի սակը հարիւրին երեքուկէս է։ Զինուորական ծախքերուն մեծ մասը մեր վրայ առինք և մեր պահեստի սնտուկներուն մէջ 25 միլիոն ֆր.ի գումար մը դրինք։ Այդ թուանշանները բաւական ճարտարախօս են։ (Բուռն ծափահարութիւններ)։ Եուն-Նանի բնիկներուն համար, որոնք Չինացի չեն, ըսուեցաւ որ մեզի թշնամի են։ Սխալ է. մեր ճարտարագէտները անոր ապացոյցը ունին։ Խնդրած էի անոնցմէ սիրել տալ Ֆրանսական անունը. կատարելապէս յաջողեցան։ (Ծափահարութիւններ)։ Եուն-Նան աղքատ չէ. խիստ հարուստ և արդիւնաբեր երկիր մը կայ հողագործական տեսակէտով. հանքային շատ կարեւոր կեդրոններ կան։ Կը խնդրենք ձեզմէ թոյլ տալ մեզի՝ զանոնք շահագործելու, վասն զի ածուխները կարելի չէ ջորիներով փոխադրել։ Եուն-Նանի ածուխը առաջին տեսակէ է և հաւասար Քարտիֆի։ Երկաթուղիին համար ապահով հասոյթներ ունինք։ Ուրեմն առեւտրական ապահով շահ մը կայ այդ երկաթուղին շինելու համար, որ նաեւ առեւտրական շահաստաններ պիտի ստեղծէ մեզի համար և միանգամայն առեւտրական գործառնութեան կեդրոն մը պիտի ըլլայ։ (Ձախակողմեն ձայն մը «նաեւ զինուորական» կը գոչէ) Ոչ, Պ. երեսփոխան, միայն առեւտրական։ Երբ խաղաղութեամբ չկրնանք գործել, այն ատեն կրնանք պատերազմելէն վախնալ։ (Բուռն ծափահարութիւններ։) Հանրապետական ազգ մը պէտք է գիտնայ թէ ի՛նչպէս կարելի է խաղաղութեամբ տարածուիլ աշխարհի մէջ։ (Ծափահարութիւններ։) Ռուանի մէկ խօսած ճառիս համար զիս մեղադրեցին։ Խօսեցայ գաղթավայրերուն համար աշխատող գործաւորներու առջեւ՝ որոնք համակրութեամբ գտնուեցան ըսածներուս։ (Ծափահարութիւններ։) Եուն-Նանի երկաթուղին անգնահատելի ծառայութիւններ պիտի մատուցանէ մեր ճարտարարուեստին և վաճառականութեան, որոնց ահագին շահաստաններ պիտի ընծայէ։ Երեսփ. Ժողովը պիտի չվարանի քուէարկելու ծրագիր մը՝ որ Ֆրանսայի ամէնէն լաւագոյն շահերուն ծառայութիւն մը պիտի մատուցանէ։ (Ծափահարութիւններ։)

Այս խօսքերը զորս Հնդկաչինի կուսակալը իր միտքի նշանաւոր պայծառութեամբը և կորովի ճարտարախօսութիւնով արտասանեց, համոզում գոյացուցին Երեսփ. Ժողովին մէջ, որ 103ի դէմ 415 քուէով ընդունեց ծրագրին ամբողջութիւնը և որոշեց ձեռնարկել անոր քննութեանը յօդուած առ յօդուած։

ՊԵԼՃԻԱԿԱՆ ՔՈՆԿՕ

Կերողնե՞րը թէ կերուածները. — Քոնկոյի մէջ ինքնաշարժ կառքեր — Թորանոցներ. — Թանկանիքայի երկաթուղին. — Հետաքրքրական անասուն մը։

Պրիւսէլ, 28 յունիս. — Քոնկոյի անկախ պետութիւնը մանրամասն տեղեկութիւններ ստացաւ բաւական տարօրինակ գործի մը վրայ՝ որ քանի մը ամիս առաջ պատահած է Լոանժէի կողմը գիւղի մը մէջ։ Հոն հաստատուած կային առեւտրական չափ գործաւորներ, սպասաւորներ, որոնց սկիզբները սպաննած էին իրենց պետը Պ. տը Բէնթէ։ Այդ գործաւորները յետոյ գրաւեցին կային հրացանները և աւերեցին Լոանժէի կողմերը, ամէն տեղ մարդասպանութիւն գործելով, գէթ այդպէս կը պատմեն բնակիչները, յարելով որ գործաւորները կերած էին իրենցմէ մէկ քանին։ Անմիջապէս Քոնկոյի անկախ պետութիւնը զինուորներ ղրկեց անոնց ետեւէն, բայց կարելի չեղաւ զանոնք գտնել։ Հիմա ընդհանուր համոզում կը տիրէ թէ նոյն գիւղացիները, որոնց մարդակերութիւնը ծանօթ է, կերած ըլլան Պ. տը Բէնթէն սպաննողները։ Աւասիկ Լինչի օրէնքին մէկ տեսակը՝ որ Ամերիկացիներուն ալ միտքէն չանցնիր։

—Ամբոշէն զօրքերու հրամանատար Պ. Քարթոն ընդարձակ տեղեկագրով մը կը ծանուցանէ Քոնկոյի անկախ պետութեան թէ Ստոլին Քոնկոյէն մինչեւ Քնանկօ ինքնաշարժ կառքերու երթեւեկութիւնը քիչ ատենէն պիտի հաստատուի, վասն զի ճամբան յարդարուած է։ Այդ տեղը փոխադրութիւնները մարդու միջոցաւ կը կատարուին մինչեւ հիմա։ Ինքնաշարժ կառքերը ճամբայ պիտի ելլեն Սոնկոլոյէն՝ Մաթատէն քիչ հեռուն։ Կառքերը ալքոլով պիտի շարժին։ Ալքոլը պիտի մատակարարէ Մաթացիի կամ Պոմայի մէջ հաստատուելիք թորանոց մը՝ որուն համար ուսումնասիրութիւն մը կը կատարէ Քոնկոյի անկախ պետութիւնը։

—Սթանլէյվիլէն Թանկանիքա շինուելիք երկաթուղիի գիծին անցնելու տեղերը քննելու պաշտօն ունեցող ճարտարագէտ Պ. Ատամ՝ որ մարտի վերջերը 490րդ քիլոմէթրին վրայ կը գտնուէր Էլոնսի գետակին վրայ, ընդարձակ ու մանրամասն տեղեկագիր մը ղրկեց Քոնկոյի անկախ պետութեան այդ գետակին անցքին համար շինուելիք աշխատութիւններուն վրայ։

—Պ. տը լա Բէթիւլ տը Ռիւնով, Պելճիքայի Թագաւորին և Քոնկոյի վեհապետին զամբիկը, որ երէկ վերադարձաւ Քոնկոյէն, իրեն հետ բերած է տարօրինակ և մինչեւ հիմա անծանօթ անասուն մը՝ զոր յանձնեց Անվէրսի կենդանաբանական պարտէզին։ Այդ անասունը ընտանի կառուի մը հասակը ունի. մաշկը շատ գեղեցիկ է և մութ շիկագոյն։ Աչքերը բոլորովին կլոր են և թաթերը ձեռքի նման են, զորս կը գործածէ ուտելիք կերած ատեն։ Արջի, ջրաքուէսի և կապիկի տեսակներէն խառնուրդ մըն է։ Այդ անասունը որ ցորեկէն աւելի գիշերը կը տեսնէ, ամբողջ ցորեկը կը քնանայ և երբ գիշեր կ'ըլլայ, կ'արթննայ։ Պ. տը Լա Բէթիւլ պանանով սնուցած է զայն, ուրկէ զոհ կ'երեւայ անասունը։

ԻՏԱԼԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Գործաւորներ. — Միջազգային պայմանադրութիւն մը. — Խորհրդարանին նստաշրջաններուն յետաձգումը։

Հռոմ, 29 յունիս. — Իտալիոյ գանձային նախորդ նախարար Պ. Լուծծաթի առաջարկեց որ Իտալիոյ կառավարութիւնը միւս տէրութեանց հետ միջազգային պայմանադրութիւն մը կնքէ՝ գործաւորներու աշխատութեան և անոնց պաշտպանութեանը մասին։ Այդ պայմանադրութիւնը պիտի սահմանէ տղոց տարիքին չափը և աշխատութիւնը իրենց երկրին և օտար երկիրներու մէջ. նաեւ օտար գործաւորներու մասնակցութիւնը կեանքի, արկածի և այլն ապահովագրական ընկերակցութեանց։ Պ. Լուծծաթիի ծրագրին մէկ մասը արդէն իրականանալու վրայ է, քանի որ Աւստրիա-Հունգարիա, Գերմանիա և Իտալիա կնքելու վրայ են առաջին պայմանադրութիւն մը, որ անոնց իւրաքանչիւրին հպատակներուն համար կատարեալ հաւասարութիւն մը կ'ընծայէ՝ աշխատութեան արկածներու դէմ ապահովագրութեանց մասին։

—Իտալիոյ Խորհրդարանը, ինչպէս հեռագիրը ծանոյց, կառավարական բոլոր պաշտօնատանց ելմտացոյցները քուէարկեց և յետոյ անոր նիստերը յետաձգուեցան անպայման ժամանակով։ Այդ առթիւ Հռոմէն հեռաւեւոլը կը հեռագրէ վիէննական լրագիրներուն.

«Դալիճին շահը, ուրեմն, կը պահանջէր յետաձգել ելմտական միջոցներու կարեւոր վիճաբանութիւնը։ Խորհրդարանը նոյեմբերին պիտի գումարուի։ Հռոմի մէջ կը կարծուի, սակայն, թէ Պ. Վոլլէմպորկի ելմտական ծրագիրները Երեսփ. Ժողովին պիտի չներկայացուին և նոյեմբերին, երբ Խորհրդարանին նստաշրջանը բացուի, ելմտական նոր նախարար մը յաջորդած պիտի ըլլայ Պ. Վոլլէմպորկի։ Կարելի է գանձային նախարար Պ. տի Պրոլիօ ալ Պ. Վոլլէմպորկի բաղդակից ըլլայ։»

Լա Բաբրիա լրագիրն ալ սոյնպէս կը խօսի ուրբաթ օրուան իր թիւին մէջ.

«Երէկ, Խորհրդարանին մէջ, հանդիսաւոր արհամարհութեամբ թաղուեցաւ Պ. Պ. Վոլլէմպորկի ու տի Պրոլիոյի օրինագիծը՝ ելմտական միջոցներու վրայ, և կամ աւելի ճիշդը՝ տուրք վճարողներուն հանդիսաւորապէս խոստացուած թեթեւացումները։ Եղած բոլոր դարմանները չկրցան կեանք տալ այդ ծրագրին։ Այդպէս անհետացաւ Ծանարտէլլիի Ճիոլիթթիի դալիճին առեւտրական ու ելմտական ծրագրին հիմը, անկիւնի քարը։ Յուսանք թէ աւելի հաստատուն բան մը յաջորդէ այդ ծրագրին։»

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Ընկերակցութեանց օրէնքը. — Ծերակոյտին մէջ. — Լիոնի ներքին մաքսատուրքերը. — Յուլիս 15ի օրը. — Ալժէի միջադէպը. — Ալժէրիոյ նորընտիր կուսակալին ժամանումը. — Ռուս փախստական մը. — Ռանավալօ նախկին թագուհին։

Բարիզ, 29 յունիս. — Ընկերակցութեանց օրէնքը որ վերջնական հանգամանք մը առաւ Խորհրդարանին կողմէ քուէարկուելէն ի վեր, հաւանաբար երէկ իրիկուն պիտի հռչակուէր։ Միեւնոյն ատեն, նախարարական որոշմնագիր մը պիտի հրատարակուի, որ պիտի ճշդէ նկարագիրը այն պաշտօնագիրներուն՝ զորս պիտի պարտաւորին ձեռք բերել կրօնական միաբանութիւնները, երբ օրէնքին պահանջած արտօնութիւնը ստանան։ Օրէնքին հռչակումէն սկսեալ մինչեւ երեք ամիս պայմանաժամ պիտի տրուի միաբանութեանց, պէտք եղած պաշտօնաթուղթերը ստանալու։ Հակառակ պարագային, պիտի լուծուին։ Նաեւ հրամանագիր մը պիտի հրատարակուի, որուն համաձայն ոչ-խորհրդարանական յանձնաժողով մը պիտի կազմուի, պաշտօն ունենալով պատրաստելու կանոնագիրը այն հանրային վարչութեան, որ ընկերակցութեանց օրէնքին մանրամասնութիւնները պիտի ճշդէ։

—Ծերակոյտը երէկ բաւական աղմուկալից որոշում մը քուէարկեց։ Լիոն քաղաքը որոշեր էր բոլորովին ջնջել իր ներքին մաքսատուրքերը և անոնց տեղ ուրիշ տուրքեր դնել։ Լիոնի ընկերվարական քաղաքապետութիւնը նոր տուրքերէն ամէնէն աւելի կը ծանրէր կրթական հաստատութիւններու վրայ դրուելիք տուրքին վրայ, որով կ'առաջարկուէր պետութեան և նահանգին չվերաբերող վարժարաններու գիշերօթիկներէն 20 ֆր. իսկ կէս-գիշերօթիկներէն 10 ֆր. առնել։ Երբ ծրագիրը վիճաբանութեան դրուեցաւ Երեսփ. Ժողովին մէջ, Պ. Էյնար պերճախօսութեամբ ցոյց տուաւ թէ այդ տուրքը կը բռնաբարէր տուրքի հաւասարութեան սկզբունքը, ինչպէս նաեւ կը բռնաբարէր ուսուցման ազատութիւնը։ Նոյն երեսփոխանը կարդաց նաեւ յայտարարութիւնը Լիոնի ընկերվարական քաղաքապետին, որ կ'ըսէ թէ իր նպատակն եղած է կարելի եղածին չափ կաշկանդել կղերական ազատ հաստատութեանց գործածութիւնները։ Ասոր հետ մէկտեղ Երեսփ. Ժողովը քանի ձայնի առաւելութեամբ քուէարկեց այդ տուրքը։ Ծրագիրը, յետոյ Ծերակոյտին ներկայացուեցաւ, որ առանց վիճաբանութեան, ահագին մեծամասնութեամբ մերժեց Լիոնի ընկերվարականներուն առաջարկած տուրքը։ Ծերակոյտը այս պարագային մէջ, հաւատարիմ գտնուած է ընդունուած սկզբունքներու։ Պէտք է աւելցնել թէ Երեսփ. Ժողովը, երէկուան նիստին մէջ վաւերացուց Ծերակոյտին քուէարկած որոշումը և չընդունեց վարժարաններու վրայ առաջարկուած տուրքը։

—Ծերակոյտը միաձայնութեամբ որոշած է որ յառաջիկայ յուլիս 15ի երկուշաբթին տօնի օր ըլլայ. նաեւ ամէն անգամ որ երկուշաբթի օրը յուլիս 15ին հանդիպի, տօն համարուի։ Անտարակոյս Երեսփ. Ժողովն ալ պիտի քուէարկէ այս յաւելուածական տօնը։

—Ալժէի քաղաքապետութեան ու Միջերկրականի Ֆրանսական նաւատորմին հրամանատար ծովակալ Մէկրէի միջեւ միջադէպ մը պատահեցաւ։ Ծովակալը մերժած էր նաւատորմին մասնակցութիւնը՝ Ալժէի քաղաքին կողմէ ի պատիւ իրեն սարքուած հանդէսներուն։ Պ. Մաքս Ռէժիս այդ մերժումը հաղորդեց ծովակալ Ժէրվէի որ միացեալ նաւատորմերուն կը հրամայէ, ու Ալժէրիոյ նոր կուսակալ Պ. Ռէվուալի։ Ծովակալ Ժէրվէ պատասխանեց թէ կը խնդրէր ծովակալ Մէկրէէն, որպէսզի թէ իր և թէ իր անձին անունով ընդունի Ալժէրիոյ քաղաքապետութեան հրաւէրը։

—Ալժէրիոյ նորընտիր կուսակալ Պ. Ռէվուալ երէկ իրիկուն ժամը 9ին Ալժէ հասաւ Պալվէ շոգենաւով։ Մարտանաւերը թնդանօթի տասնըհինգ հարուածներով ողջունեցին զայն։ Կայմերուն վրայ կայնած բոլոր նաւաստիները մեծ ողջոյնը կու տային, գոչելով. «Կեցցէ՜ Ֆրանսա։» Նաւահանգիստին վրայ հաւաքուած քաղաքային և զինուորական պաշտօնատարները ողջունեցին նոր կուսակալը։ Ալժէի քաղաքապետ Պ. Մաքս Ռէժիս ապահովցուց կուսակալը թէ ժողովուրդը ու քաղաքապետութիւնը անձնուէր են, «Մեծ Հայրենիքին» ներկայացուցչին նկատմամբ։ «Շնորհիւ մեծանուն ծովակալ Ժէրվէի եւ շնորհիւ ձեզի, ըսաւ Մաքս Ռէժիս, ժողովուրդը իրաւունք ստացաւ լաւ ընդունելութիւն մը կատարելու մեր ազնիւ ծովային զինուորներուն. Թողունք որ այսօր հայրենասիրական բերկրութիւնը արտայայտուի ազատօրէն։ Վաղը, Թերեւս, քաղաքական պառակտմանց ատելութեանց անձկութիւնը պիտի տիրէ։» Ալժէի քաղաքապետը խօսքը աւարտեց, իր վստահութիւնը յայտնելով նոր կուսակալին անաչառ արդարութեան մասին։ Կուսակալը սապէս պատասխանեց. — «Հանրապետութիւնը ամէն ազատութիւն կը յարգէ։ Այսօր կը բաւականանամ միայն շնորհակալ ըլլալով բարի գալստեան այն մաղթանքներուն համար, զորս կ'ուղղէք ինծի Ալժէ քաղքին անունով։ Քաղաքացիներու միջեւ միաբանութիւնը ամէնէն անհրաժեշտ բանն է քաղքի մը բարգաւաճման համար. նոյնքան օգտակար են ընկերական հանդարտութիւնը ու խաղաղութիւնը։ Իմ նշանաւոր նախորդիս ունեցած հանրապետական ոգիով առաջնորդուած՝ պիտի հսկեմ քաղաքացիներու միջեւ անհրաժեշտ եղող ներդաշնակութեան պահպանման։ Պիտի պաշտպանեմ այն պաշտօնատարները և քաղաքացիները՝ որոնք պիտի աջակցին ինծի՝ խաղաղութիւնը վերահաստատելու։ Վստահ եմ, պարոն քաղաքապետ, ձեր աջակցութեան վրայ այս գործին։»

—Ռուս փախստական մը Բաուլի անունով, Ֆրանսական հողէն արտաքսուելով զուիցերիական սահմանագլուխը առաջնորդուեցաւ։ Խորհրդարանին ընկերվարական խումբը դիմում ըրած է նախարարապետ Վալտէք-Ռուսոյի մօտ, խնդրելու համար որ այդ որոշումը ետ առնուի, պատճառելով թէ Պ. Բաուլի զոհ դարձած էր պատրաստուած մեքենայութեան մը։ Պ. Վալտէք Ռուսօ հրամայեց քննութիւն բանալ, որուն արդիւնքին համաձայն, պիտի որոշէ ետ առնել կամ հաստատել արտաքսման հրամանը։

—Մադակասքարի նախկին թագուհին Ռանավալօ Բարիզէն Պիարից մեկնելուն առթիւ հանրապետութեան նախագահին և իր կնոջ ներկայացաւ։ Թագուհին Պիարիցէն Ալժէ պիտի ուղեւորի, ուր վիլլայի մը մէջ պիտի հաստատուի վերջնականապէս։

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Ելմտական գործեր. — Լատիներէն ու յունարէն. — Աւազակութիւն։

Պետերսպուրկ, 29 յունիս. — Իբրեւ անհիմն կը հերքուի այն լուրը թէ Ռուսիոյ ելմտական նախարարութիւնը առաջադրած ըլլայ մօտերս ծխախոտի մենավաճառ մը հաստատել։ Միայն թէ մտադրութիւն կայ քիչ ատենէն փոփոխութիւններու ենթարկել ծխախոտի գործաւորներու բաթանթի օրէնքը։ Բաթանթը սա հիման վրայ պիտի գանձուի. — Որոշ տուրք մը պիտի գանձուի այն գործարաններէն՝ որ իրենց արտադրութեանը համար տարեկան հազար բուտէ աւելի ծխախոտ կը գործածեն։ Աւելի շատ արտադրութիւն ունեցող գործարանները՝ իւրաքանչիւր հազար բուտ ծխախոտի համար յաւելուածական տուրք մը պիտի վճարեն։

—Ռուսիոյ դասական գիմնազիոններու մէջ յառաջիկայ տարեշրջանէն լատիներէնը պիտի ջնջուի՝ առաջին ու երկրորդ դասարաններէն։ Յունարէնն ալ երրորդ ու չորրորդ դասարաններէն պիտի ջնջուի։

Մոսկուա. — Երեք հոգի, Մոսկուայի մօտ, Բաղանի վաճառաբաժ կառախումբին վրայ յարձակեցան՝ կողոպտելու համար։ Կառախումբին պաշտօնեաները անմիջապէս զայն կեցուցին և ուզեցին ձերբակալել աւազակները, որոնք սակայն ռեվոլվեր պարպեցին, առանց մէկը մը կարենալ հասցնելու և փախան։

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Լորտերու Ժողովին մէջ. — Զինուորական խնդիրը. — Լորտ Լանստաունի եւ Լորտ Ռոպըրթսի յայտարարութիւնները։

Լոնտոն, 28 յունիս. — Լորտերու Ժողովին մէջ զինուորական խնդրին վրայ վիճաբանութիւն կատարուեցաւ։ Արտաքին գործոց նախարար Լորտ Լանստաուն ըսաւ թէ անշուշտ կառավարութիւնը դժուարութեանց մասին կարելի լուծում մը չի նկատեր օտար երկիրներու մէջ ծառայելու համար զինուորագրութիւնը։ Լորտը պաշտպանեց կառավարութեան առաջարկութիւնները, որոնք ըսաւ անպատճառ վերջնական չեն։ Պէտք է, յարեց, մեծ ուշադրութեամբ ուսումնասիրել զինուորագրութեան խնդիրը, բայց զօրաբանակներու կազմութիւնը անհրաժեշտ չընծայեր զինուորագրութեան պէտքը։ Լորտ Ռոպըրթս հաւանեցաւ զօրաբանակներու կազմութեանը, բայց կարգ մը կէտերու մասին քննադատեց նախարարութեան առաջարկութիւնները։ Սխալ է այն խօսքը, յարեց, թէ անգլիական սպաներու մարզանքները թերի եղած ըլլան։ Անգլիական սպաները գերմանականներուն նման քննութեան կ'ենթարկուին։ Լորտ Ռոպըրթս յարեց թէ պէտք է աւելցնել ռազմափորձերու ելմտացոյցը։ Վերջապէս ատենաբանը ըսաւ թէ անգլիական բանակը շատ փոքր է։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ ԵՒ Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ

Երկու երկիրներուն յարաբերութիւնները. — Ուաշինկթընի գերման դեսպանը. — Ամերիկեան ծերակուտականի մը յայտարարութիւնը։

Պերլին, 29 յունիս. — Գերման թերթ մը ցոյց տալու համար թէ որքան ճշմարտութենէ հեռու են ամերիկեան կարգ մը լրագիրներու աննպաստ հրատարակութիւնները Գերմանիոյ և Մ. Նահանգաց յարաբերութիւններուն նկատմամբ, սա հեռագիրը հրատարակեց Նիւ-Եորքէն.

«Հարուըրտի համալսարանին մէջ Ուաշինկթընի գերման դեսպան Պ. ֆոն Հոլլէպէնի պատուակալ տոքթորութեան տիտղոսը տրուելէ ետքը ճաշ մը սարքուեցաւ ի պատիւ անոր։ Ծերակուտական Պ. Հօար, որ դեսպանը ներկայացած էր համալսարանին, համակրական խօսքերով յիշեց Մ. Նահանգաց ու Գերմանիոյ մէջ տիրող աւանդական բարեկամութիւնը։ Այդ խօսքերը ջերմապէս ծափահարուեցան՝ համակրական ցոյցեր ըլլալով նաեւ Պ. ֆոն Հոլլէպէնի համար։ Ասոր վրայ գերման դեսպանը կարճ բանախօսութիւն մը ըրաւ և սապէս աւարտեց. — «Իմ երկիրս ոչ միայն երգեր ու գիրքեր կը ղրկէ ձեզի, այլ ամէն բանէ առաջ իր բարեկամութեան և մտերմական զգացումներուն հաւաստիքը կու տայ։ Ամբողջ Գերմանիա կը զգայ թէ տեւտոնեան ցեղին երկու մեծ ճիւղերը մտերմօրէն կապուած են իրարու հետ։»

Ներքին Լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ. — Միւթէսարրըֆի աստիճան տրուեցաւ Մուսուլի նահանգին տէֆթէրտար Մէհմէտ Շէվքէթ պէյի և հիւպատոսական գործոց քննիչի օգնական Սապրի պէյի։

—Էտիրնէի նահանգին Ախիչէլէպի գաւառակին գայմագամ անուանուեցաւ Պիղայի գայմագամ Րիւշտի պէյ, որուն յաջորդեց Ախիչէլէպիի գայմագամ Էմին պէյ։ Պիթլիսի նահանգին Խիզան գաւառակին գայմագամ անուանուեցաւ Միլիթիէ վարժարանին շրջանաւարտ և Պրուսայի կուսակալութեան հետեւորդ պաշտօնեայ Ահմէտ Շէվգի էֆ.։

—Պրուսայի նահանգին Այվալըք գաւառակին նաիպ անուանուեցաւ Պիղայի նախորդ նաիպ Մէհմէտ Նուրի էֆ.։ Սըվազի նահանգին Եըլտըզէլի գաւառակին նաիպ անուանուեցաւ նախորդը՝ Օսման Սապրի էֆ.։ Այտընի նահանգին Նազիլլի գաւառակին նաիպ անուանուեցաւ Թարսուսի նախորդ նաիպ Հիւսէին Խալիս էֆ.։ Նոյն նահանգին Չէշմէ գաւառակին նաիպ անուանուեցաւ Դէնիզլիի նախորդ նաիպ Օսման էֆ.։

—Երրորդ կարգի Օսմանիէ պատուանշան տրուեցաւ Վանայ զինուորական հիւանդանոցին բժշկապետ հազարապետ Հաճի Սաֆէթ պէյի։ Չորրորդ կարգի Օսմանիէ՝ Ճանիկ գաւառին Իւնիէի ժողովին առաջին քարտուղար Րիզա պէյի և Վանայ թաղապետական բժիշկ Ֆէթհի էֆ.ի։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՋԵՆԿՈՒՑՈՒՄ. — «Բարձրեալ Աստուած երկար ու բարեբաստիկ կեանք շնորհէ մեր Օգոստափառ Վեհապետին։ Ամէն։ Երրորդ Գատըն էֆէնտին երեք տարիէ ի վեր երկնամուտ հիւանդութեան հետեւանքով եղած տկարութենէն չկրնալով ազատիլ, մահկանացուն կնքեց։ Այս պարագան շատ մեծ ցաւ պատճառեց Ն. Վեհափառութեան։ Յուղարկաւորութիւնը այսօր հանդիսաւոր կերպով պիտի կատարուի և մարմինը պիտի ամփոփուի Եահեա Էֆէնտի Տէրքեահին պարտէզին յատուկ դամբարանին մէջ։»

ԵՒՐՈՊԱ ՓԱԽԱԾ ՊԱՇՏՕՆԵԱՆԵՐ. — Կ. Պոլսոյ վերաքննիչ ատեանին ընդհանուր դատախազութեան կողմէ երեք պաշտօնագիրներ հրատարակուած են թուրքերէն լրագիրներու այսօրուան թիւին մէջ։ Առաջինը կը վերաբերի Ֆաիզ անուն անձի մը որ Եւրոպա փախած և կայս. կառավարութեան դէմ քննադատական ու խռովարարական հրատարակութիւններ ըրած ըլլալուն համար իբրեւ ոճրագործ ամբաստանուած էր։ Այդ անձը եղեռնադատ ատեանին առջեւ ի բացակայութեան դատուելով դատապարտուած է մահուան, քաղաքային իրաւունքներէ զրկուելու և ստացուածքներու գրաւման։ Երկրորդը կը վերաբերի Վէզիրի Րիզա և Պրըսըլը Թէվֆիք անուն անձերուն որոնք Լէվքոշիայի մէջ (Կիպրոս) Միւրէքը Զեմաճ անուն լրագրով կարգ մը վնասակար ու քննադատական հրատարակութիւններ ըրած ըլլալնուն համար իբրեւ ոճրագործ ամբաստանուած են։ Երրորդը կը վերաբերի Օտար Մամուլի Դիւանին քարտուղարներէն Անմէլեան անուն անձին՝ որ Եւրոպա փախած, Տավրոլ անուն և բանդագուշանքով լեցուն թերթին խմբագրութիւնը ըրած և ուրիշ լրագիրներու միջոցաւ ալ կայս. կառավարութեան դէմ վնասակար ու քննադատական հրատարակութիւններ ըրած ըլլալուն համար իբրեւ ոճրագործ ամբաստանուած է։ Վերոգրեալ երեք անձերը տակաւին ձերբակալուած չըլլալով, եղեռնադատ ատեանին նախագահը տասը օր պայմանաժամ կու տայ անոնց նոյն դատարանին ներկայանալու համար։ Հակառակ պարագային, օրէնքին իբրեւ անսաստող նկատուելով, ի բացակայութեան պիտի դատուին, քաղաքային իրաւունքներէ պիտի զրկուին, ստացուածքնին պիտի գրաւուին և իրենք ալ որ և է դատ բանալու իրաւունք պիտի չունենան։

ՌՈՒՍԻՈՅ դեսպան Պ. Զինովիէվ, իր հիւրերուն՝ Քիլոսայի իշխանին ու իշխանուհիին և դեսպանատան քանի մը պաշտօնեաներու հետ, երէկ, Գուէբs պաշտականաւով Պէօյիւքտէրէէն ելաւ և այցելեց Թոփ Գաբուի, Տոլմա Պաղչէի ու Պէյլէրպէյի պալատները։ Պահականաւին մէջ սեղան մը սարքուեցաւ։

ՅՈՒՆԱՑ ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԸ. — Յունաց Սրբազան Պատրիարքին և Տօուլինկ անգլիական երէցին տեսակցութեանը ներկայ գտնուեցան նաեւ Պատրիարքական Փոխանորդը և Սինոդին ընդհանուր քարտուղարը՝ իբրեւ անդամ այն յանձնաժողովին որ Ֆէնէրի Պատրիարքարանին մէջ կազմուած է Արեւելեան Եկեղեցիին անկլիքան Եկեղեցիին հետ մերձեցման խնդիրը ուսումնասիրելու։ Տ. Եռաքիմ Սրբազան այդ առթիւ յայտարարեց թէ իր նախորդներուն կողմէ այդ մասին եղածները պիտի յարգէ. յարեց թէ լուրջ արդիւնքի մը յանգելու համար, պէտք է նաեւ հաւաքական համաձայնութիւն մը գոյացնել Արեւելքի միւս օրթոտոքս Եկեղեցիներուն հետ։ Յունաց Ս. Պատրիարքը խոստացաւ սակայն թէ յանձնաժողովը իր աշխատութիւնները պիտի շարունակէ անպաշտօն կերպով։ Ֆէնէրի Պատրիարքարանին Թերթը Էքլիսիասթիքի Ալիթիա պիտի հրատարակէ Սուղղէրիի եպիսկոպոսին տեսակը, որ անկլիքան Եկեղեցիին կանոնները կը պարունակէ։ Այդ հրատարակութիւնը պիտի ըլլայ, որպէս զի օրթոտոքս աստուածաբանները ուսումնասիրեն զայն։

—Տ. Եռաքիմ Սրբազան այցելութիւն տուաւ նաեւ մաքսային վերատեսուչ Նաջիբ փաշայի։

—Յունաց Ս. Պատրիարքը, երէկ, նախագահեց Խառն Ժողովին որ երկու ժամու չափ խորհրդակցեցաւ թէ ի՛նչ միջոցներ ձեռք առնելու է, որպէս զի նոյն ժողովը աւելի բարւոք կերպով պաշտօնավարէ։

—Գոնեայի մետրապոլիտ Տ. Աթանասիոս որ մայրաքաղաքս կը գտնուի, առջի օր, Պատրիարքարանի գործակատարին հետ, այցելութիւն տուաւ Շէյխ-իւլ Իսլամ էֆէնտիին, դատական ու կրօնական գործոց նախարարին և կրօնական գործոց տեսուչին։

ԳՈՍՈՎԱՅԻ նահանգին ոստիկան-զինուորներու հրամանատար Մէհմէտ Րիւշտի փաշա, կ'ըսէ Մոնիթօր, կայս. Իրատէի մը համաձայն, ուրիշ տեղ պիտի փոխադրուի։

ՄԻԿՐՈՊԱԶՆՆԱԿԱՆ աշխատանոցը պաճարախտի 300ի չափ շիճադեղ ղրկեց Ռէիւնիոն կղզին։ Մինչեւ հիմա այդ շիճադեղը լոյծ վիճակի մէջ կը ղրկուէր, բայց այս անգամ չոր ղրկուեցաւ՝ իւրաքանչիւրը ինծի չափ պարունակող սրուակներով։ Տոքթ. Նիքոլ մասնաւոր գործիքներու կը դիմէ չորցնելու գործողութեան համար։ Տօքին նեղութեան պատճառով չէ կցած ձեռնարկել՝ աւելի մեծաքանակ չոր շիճադեղ պատրաստութեան, վասն զի հիմակուան գործիքով շատ քիչ կը պատրաստուի։ Չոր շիճադեղը, աւելի քիչ ծաւալով, իր յատկութիւններէն և ոչ մէկը կը կորսնցնէ և լաւ կը պահպանուի։ Զանազան առաւելութիւններ կ'ընծայէ, մանաւանդ առաքման ծախքին համար խնայողութիւն մը կ'ըլլայ։ Տօքթ. Նիքոլ նոր և կարեւոր աշխատասիրութիւն մը հրատարակելու վրայ է՝ ընդհանուր միքրոպաբանութեան վրայ։ Կատաղութեան աշխատանոցին տնօրէն Տօքթ. Ռէմլինկէր ալ կ'աշխատակցի գիտական այդ մեծ երկասիրութեան։

ՈՂՈՂՈՒՄՆԵՐ. — Պրուսայէն կը գրեն երկուշաբթի օրուան թուականով. — «Երէկուան օրը այնքան արկածներ պատահեցան որ յիշատակը երկար ատեն պիտի չանհետի բնակիչներուն միտքէն։ Անձրեւը առատօրէն կանուխ սկսաւ և հետզհետէ այնչափ սաստկացաւ որ քաղաքին քանի մը թաղերը ողողուեցան։ Շրջակայ բարձունքներէն եկած հեղեղներ քաղաք արշաւեցին սոսկալի աղմուկով մը, և ամէն բան քշելով ու տանելով։ Տուներ ամբողջովին քանդուեցան և կամ աւազէ ու քարէ լեռներու տակ թաղուեցան։ Քարէ քանի մը կամուրջներ, թէեւ հաստատուն, քանդուեցան։ Ջուրի ճամբաները շատ տեղերէ ճեղքուեցան։ Տուները ողողուած էին և բնակիչները հազիւ կրցան ազատել իրենց գոյքերը և նոյն իսկ ինքզինքնին։ Երկաթուղիի կայարանին և հրէական գերեզմանատան մէջտեղը գտնուած տեղը լիճի վերածուած էր։ Կայարանէն քաղաք տանող պողոտան քանդուեցաւ՝ ծածկուելով ահագին քարերու տակ։ Հրէական գերեզմանատան առջեւ լեցուած են տուներ, պատուհաններ, կարասիի կտորներ, գերաններ են. ամէնքն ալ աւազներով ծածկուած։ Քաղաքին մէջ վեց կամուրջներ փլան։ Փլած և անբնակելի դարձած տուներու թիւը երկու հարիւր կը հաշուուի։ Մինչեւ հիմա մարդու վեց դիակներ գտնուեցան՝ շատերը անճանաչելի վիճակի մէջ։ Քաղաքին շրջակայքն ալ արկածը միեւնոյն աղէտալի հետեւանքները ունեցաւ։ Կ'ըսուի թէ ոչխարի ամբողջ հօտեր հեղեղներու մէջ խեղդուեր են։ Անձրեւէն ետքը բոլոր բնակիչները փողոց ելան ճնասներու քանակութիւնը տեսնելու։ Դիակները գտնուած ատեն սրտաճմլիկ տեսարաններ տեղի կ'ունե-

նոյն։ Թաղապետական բժիշկները և ոստիկանները հարկ եղած նախնական դարմանները ըրին վիրաւորեալներուն։»

ԻԶՄԻՐ-ԲԱՐՍԱՅԻ ԹՐԱՄՈՒԷՅԸ.— Նէմլիզատէ Թահսին փաշա Պրուսայէն Կ. Պոլիս եկաւ, որպէս զի Պ. Քարաթէոդորիւլոյի և միւս ընկերակիցներուն հետ, ծրագիր մը պատրաստէ՝ վիճակագրութիւններով ցոյց տալու Իզմիրէն Բարսա շինուելիք թրամուէյի գիծին առաւելութիւնները՝ անցնելիք տեղերուն համար։

ՁԱԲԲԻՈՆ աղէկանց վարժարանին, Բերայի մէջ, վկայականներու բաշխումը այս կիրակի պիտի կատարուի՝ Տ. Եղիշէ Ս. Պատրիարքին նախագահութեամբ։

ԺԱՆՏԱԽՏ.—Զակազիկի մէջ (Եգիպտոս) Յունիս 24ին (Ն. Տ.) պատահած է ժանտախտէ երկու դէպք, 25ին մէկ դէպք ու երկու մահ, որոնց մէկը հիւանդանոցին մէջ, 26ին մէկ դէպք ու մէկ մահ և 28ին, 30ին ու յուլիս 1ին՝ մէյմէկ դէպք։ Յունիս 3էն 23 պատահած էին 51 դէպքեր ու 7 մահեր։ Աղեքսանդրիոյ մէջ յունիս 26ին մէկ դէպք ու մէկ մահ։ Եգիպտոսի զանազան տեղերը նոյն թուականէն առաջ եօթը դէպք ու մէկ մահ պատահած էին։ Յունիս 3էն 30 ամբողջ Եգիպտոսի մէջ պատահած են 65 դէպք ու 12 մահ։

ՍԵՐՊԻՈՅ արտաքին գործոց նախկին նախարար Պ. Քրիսթիչ առջի օրը, մայրաքաղաքս եկաւ։

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ հրապարակներէն առջի օրը առնուած լուրերու նայելով, խոզակներու գիներուն տկարութիւնը կը շեշտուի։

—Նուշի գիներն ալ ինկած են։

ԵՐԶՆԿԱՅԷՆ կիրակի օրուան թուականով կը հեռագրեն թէ Տէրսիմի աւազակներէն Էվլիատը Մէհմայի եղբայրը Սիւլէյման որ նշանաւոր աւազակ մըն է և քանի մը օր առաջ չորս Չէրքէսներ սպաննած էր, ձերբակալուեր է։

ՊՈՍՆԱՅԻ ԳԱՂԹԱԿԱՆՆԵՐԸ.—Նախարարաց Խորհուրդին որոշմամբ որ վաւերացած է կայս. Իրատէով, Էնկիւրիի մէջ հաստատուած Պոսնացի խումբ գաղթականներուն համար շինուելիք երկու հազար տուներու ծախքը՝ քանի հազար ոսկին նոյն նահանգին հասոյթներէն պիտի հոգացուի՝ յետոյ գաղթականներուն դրոշմաթուղթի հասոյթներէն առնուելու պայմանով։

ՊԷՐՈՒԹԻ քարափներու և նաւահանգիստի Ընկերութիւնը, տեղեկագիր մը մատուցանելով առեւտրական և հանրօգուտ շինութեանց Նախարարութեան, արտօնութիւն ուզեց նոյն քարափին վրայ երկաթուղիի գիծեր շինել և անոնց մէկը կցել Պէյրութ-Դամասկոսի գիծին՝ առեւտրական գործառնութիւնները և փոխադրութիւնները դիւրացնելու համար։

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԵՒ ՌՈՒՄԱՆԻՈՅ միջեւ կնքուելիք առեւտրական դաշնադրութեան ծրագիրը, այսօր, երկու կողմի պատուիրակները կը ստորագրեն իրենց անուան սկզբնատառերով։ Դաշնադրութիւնը եօթը յօդուածներէ կը բաղկանայ և մինչեւ որ Ռումանիոյ Խորհրդարանին կողմէ վաւերանայ ու փոխանակուի, Թուրքիա բերուած ռումանական ապրանքները հարիւրէն ութ մաքս պիտի ենթարկուին։

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԵՒ ՍԵՐՊԻՈՅ միջեւ կնքուելիք առեւտրական դաշնադրութեան ծրագրին ընթերցումը դեռ կատարուած չըլլալով, վաւերացման գործողութիւնը ուրիշ օրուան յետաձգուեցաւ։

ԻԶՄԻՏԻ գիմացի կողմը, անցեալ շաբաթ, անձրեւ ու կարկուտ տեղալով, Աջհիսար գետակը յորդեր է՝ քանի մը գիւղեր ողողելով։ Էմինէ գիւղը բոլորովին ջուրերուն տակ մնալով, հունձքերը փճացեր և անասունները մաս մը խեղդուեր են։

ՔՂԻԻ մէջ, մայիս 31ին, քառորդ ժամու չափ յորդահոս անձրեւ տեղալով քաղաքին մէջտեղէն ու Հայոց Թաղէն անցնող գետակը յորդեր և քանդեր է երկու քարուկիր ու երկու փայտաշէն կամուրջ։ Նաեւ երկու տուն ու գինետուն մը բոլորովին փլեր են։ Ութ-տասնի չափ տուներ ալ ողողուելով կարասիները ու պտուղները ոչնչացեր են։

ԵՐԿՐԱՉԱՓԱԿԱՆ վարժարանին ճարտարապետութեան ուսուցիչ Ֆրանսացի Պ. Սուաղոյի պաշտօնավարութեան պայմանաժամը տարի մը եւս երկարեցաւ։

ՏԱՆԻՄԱՐՔԱՅԻ համալսարանին ուսուցիչներէն Տոքթ. Կինձ երկու տարուան համար արտօնութիւն խնդրեց՝ հնագիտական խուզարկութիւններ կատարելու Համա կղզին Լինտոս անուն տեղը։ Ձեռնհաս պաշտօնատանը այդ առթիւ Արշիպեղագոսի կղզիներու կուսակալութեան կարծիքը ուզեց։

ՄԱՔՍԱՅԻՆ վերատեսչութիւնը ծանոյց ամէն կողմ թէ Թրանսիթի եղանակով հասած ու քարափներու մթերանոցներուն մէջ մնալէ ետքը, օսմ. երկիրներու մէջ սպառելու համար, մաքսատուն տարուած ապրանքներէն ալ պէտք է գանձել քարափներու մթերանոցը մնացած միջոցին յատուկ «արտիէ»ի տուրքը։

ՕՐԻՆԱԿԱՆ ՏՐԱՄԱԴՐՈՒԹԻՒՆ.— Նոր միեւնոյն տեղին համար թէ՛ միւլքի և թէ վագֆի կալուածագիրներով երկու կողմէն սեփականութեան խնդիր յարուցուի, Թաղապետական ճարտարապետները, ատեաններուն ներկայութեամբ, այդ տեղին քարտէսները պիտի քննեն և ի հարկին վճիռ նիւթ եղած տեղն ալ տեղւոյն պիտի անցնեն. և յետոյ կալուածագրի ատեաններուն ո՛ր կողմին սեփականութեան իրաւունքը որ հաստատուի,

ըստ այնմ հարկ եղածը պիտի կարգադրուի։

ԲԱՆՏԱՐԿԵԱԼՆԵՐ.—Ոստիկանութեան Նախարարութիւնը գրեց դատական Նախարարութեան որ հինգ տարիէ աւելի պայմանաժամով տաժանակիր աքսորութեան դատապարտուած տասնըվեց անձեր կեդրոնական բանտէն գաւառային բանտերը ղրկուին։

ԹԷՔԻՐՏԱՂԻ առեւտրական դատարանին նախորդ նախագահ Հասան Պէքիր էֆ. կ'ըսէ Իգտամ, այսօրէն ընթացքի մէջ գտնուած ըլլալուն համար դատաստանի ենթարկուած է. նաեւ հրահանգ տրուած է Էտիրնէի վերաքննիչ ատեանին ընդհանուր դատախազութեան՝ փութացնել դատավարութիւնը։

ԲԵՐԱՅԻ մեծ փողոցին վրայ 345 թիւ «Օ Բրէնթան» վաճառատան շէնքին կէսը գնուած է, փողոցի վերածելու համար։

ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ նախարարապետ ու ելմտական նախարար Պ. Գարավէլով 1901ի ելմտացոյցը Սոպրանիէին ներկայացնելու պահուն կարգ մը տեղեկութիւններ տուեր է երկրին ելմտական կացութեանը վրայ, ըսելով որ Պուլկարիոյ հանրային պարտքը 212 միլիոն Ֆր. է, ինչ որ չափազանց պէտք չէ համարել, եթէ նկատողութեան առնուի երկրին բնակիչներուն թիւը որ է երեքուկէս միլիոն։ Նախարարը յարեց թէ վերջին տարիներու մէջ ելմտացոյցին հաւասարակշռութիւնը խանգարուած էր հունձքերուն կրած վնասներէն. ելմտական կացութիւնը ըսուածին չափ վատնգաւոր չէ. ելմտացոյցի բացէն առաջ եկած երերուն պարտքն է ութ միլիոն Ֆր.։ Արտաքին փոխառութիւնով մը կանոնաւոր պարտքի պիտի վերածուին երերուն պարտքերը։ Տոկոսներու գլուխէն ալ երեք միլիոն Ֆր.ի դեղչ մը պիտի ըլլայ։ Նախարարապետը յայտնեց թէ ելմտական նոր միջոցները այս տարի ժամանակ չէ ունեցած գործադրել, և թէ կը յուսայ որ այս տարուան հունձքերուն վիճակը թոյլատրէ տուրքերու հաշուէն մնացած 70 միլիոն Ֆր.ի յետնեալ տուրքերը գանձել։ 1901ի ելմտացոյցին ծախքի գումարն է 95 միլիոն 222,535 Ֆր. և հասոյթները՝ 95 միլիոն 286,900։

—Պուլկարիոյ ամէն կողմերէն առնուած լուրերու նայելով հունձքերը գոհացուցիչ վիճակի մէջ են։

ԱՆՁՆԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆ.— Առջի օրը, մախսուսէի 16 թիւ շոգենաւը Ֆէնէր Պաղչէի առջեւէն անցած ատեն գիսարկաւոր անձ մը ծովը նետուելով անձնասպան եղաւ։ Թէեւ շոգենաւը կեցաւ, սակայն գլխարկէն զատ ուրիշ բան մը կարելի չեղաւ ազատել։

—Երէկ առտու միջահասակ, սեւ պեխերով և երեսուն-երեսունըհինգ տարեկան մարդ մը Էյուպէն նաւակ նստեցաւ և Ունգարանի մօտերը ծովը նետուելով անձնասպան եղաւ։

ԿԱՌՔԻ ԱՐԿԱԾ.— Ելմտական քննիչ Լէզալիպ պէյ, երէկ, Գատը գիւղէն կառքով Գըզըլ Թոփրաք դացած ատեն, ձիերը խրտչեցան և սկսան արշաւել։ Լէզալիպ պէյ ինքզինքը կառքէն վար նետեց, բայց անիւները ոտքերուն վրայէն անցան և մէկ թեւն ալ ծանրապէս վիրաւորուեցաւ։

ԹՐԱՄՈՒԷՅԻ ԱՐԿԱԾ.—Առջի գիշերը Պէշիքթաշէն Օրթաքէօյ գացող թրամուէյի կառք մը Եուսուֆ անուն մսավաճառ մը տապալեց։ Անիւները անցան Եուսուֆի մէկ ոտքին վրայէն, զոր երկու կտոր ըրին։

ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՔԻ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

ԱԶԴ.— Հա. բ. Պարտքի Վարչական Խորհուրդը կը ծանուցանէ Օսմ. փոփոխեալ պարտքի պարտաթղթերէն ունեցողներուն թէ՝ 1881 դեկտեմ. 8)20ի Կայս. Իրատէին Ե. յօդուածին 5րդ հատուածին տրամադրութեան համաձայն, ջնջըուած պիտի համարուին այն բոլոր կտրոնները, որոնք իրենց պայմանաժամը լրանալէն մինչեւ 6 տարի ներկայացուած չեն, գանձուելու համար։ Հետեւաբար իրենց պայմանաժամը 1895 սեպտ. 1)13ին լրացող թիւ 24 կտրոնները եթէ մինչեւ 1901 օգոստ. 31)13 սեպտ. չներկայացուին գանձուելու համար, ջնջուած պիտի համարուին։

* * *

Հանր. Պարտքի Վարչական Խորհուրդը կը ծանուցանէ 4%, Բերիրիդէ փոխառութեան պարտաթուղթերէն ունեցողներուն թէ՝ 1890 ապրիլ 15)28ի Կայս. Իրատէին ԺԴ. յօդուածին տրամադրութեանց համաձայն, ջնջուած պիտի համարուին նոյն պարտաթուղթերուն այն բոլոր կտրոնները, որոնք իրենց պայմանաժամին լրանալէն մինչեւ 6 տարի ներկայացուած չեն գանձուելու համար։ Հետեւաբար իրենց պայմանաժամը 1895 սեպտ. 1)13ին լրացող նոյն պարտաթուղթերուն 16 կտրոնները եթէ մինչեւ 1901 օգոստ. 31)13 սեպտմ. չգանձուին, ջնջուած պիտի համարուին։ 10—14

Կ. Պոլիս մայիս 19)1 յունիս 1901

ՊԱԶԱՐ ՍԹԱՄՊՈՒԼ
ԱԳՏԻՒՐՐԱՀՄԱՆ ԹԷՎՖԻԳ ԷՖԷՆՏԻԻ

Պոլիս, Պաճէէ Գաբու, թիւ 51

Այս ծանօթ վաճառատան մէջ կարելի է գտնել եւրոպական լաւագոյն ապրանքներ, շապիկներ, գիշերնոցներ, ոտքըլթէ շապիկներ, թաշկինակներ, գուլպաներ, ֆանէլաներ, անուշահոտութիւններ, տպաժուռով լամբաներ, պայուսակներ և այլն, և այլն։ Բոլոր ասոնք անհրաժեշտ ըլլալու ատրիճան աժան գիներով։ Դիմեցէք ու գոհ պիտի մնաք։

Ազգային Լուրեր

ԻԶՄԻՐԻԵԱՆՑ
ՄՐՑԱՆԱԿԱԲԱՇԽՈՒԹԵԱՆ ՀԱՆԴԷՍԸ

Այսօր, Տօն Ս. Թարգմանչաց, սովորական հանդիսաւորութեամբ տեղի ունեցաւ Իզմիրեանց մրցանակաբաշխութիւնը, Ղալաթիոյ խորհրդարանին մէջ։

Հանդէսէն առաջ, Ս. Պատրիարքը քարոզեց Ղալաթիոյ եկեղեցւոյն մէջ, ուր կը պատարագէր Եղնիկ վարդապետ Պապաեան։ Ն. Սրբազնութիւնը իբրև բնաբան առաւ «Այլ զայս ամենայն յաջողէ միեւնոյն հոգի» առաքելական խօսքը, և բաղդատութեան դրաւ Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչը Ս. Սահակի ու Ս. Մեսրոպի հետ, վերջիններն ալ տարբեր տեսակէտով մը լուսաւորիչներ մեր ցեղին համար։ Ս. Պատրիարքը ամփոփ տեսութիւնը ըրաւ Ե. դարու Հայ գրական դարձնութեան, սկսեալ այբուբենի գիւտէն մինչեւ Թարգմանչաց գործերը, խօսեցաւ այդ առթիւ պատրաստուած աշխատութեանց վրայ, յիշատակեց Աստուածաշունչի թարգմանութիւնը, ինչպէս նաև ուրիշ գործեր, և աւելի մօտ ժամանակներու գալով շեշտեց մայրենի լեզուին պահպանման և ուսուցման կարեւորութիւնը, և բարեմաղթութիւններ ըրաւ Վեհ. Սուլթանին արեւշատութեանը համար։

Եկեղեցիին աւարտումէն ետքը, ժամը 3ին սկսաւ հանդէսը, նախագահութեամբ Ս. Պատրիարքին։ Ներկայ էին Իզմիրեանց յանձնաժողովը, կրօնական ժողովոյ երկու ատենապետ Սրբազանները, Տ. Հմայեակ եպիսկոպոս, վարդապետներ ու քահանաներ՝ եկեղեցական դասէն։ Աշխարհական դասէն ներկայ էին, Քաղ. Ժողովոյ ատենապետ Սահակեան փաշա, Խորէնեան, Եուսուֆեան Տիգրան, Պօյաճեան Յովհաննէս, Ութիւճեան Կարապետ, Մարկոս Նաթանեան, Մելքոնեան Մկրտիչ, Աբրահամ Տէր Յակոբեան, Գազանճեան Յովհաննէս, Մինաս Ծ..լեան, Ուզունեան Խաչիկ, Գալուստ Մալաթեան էֆէնտիները, Ուսումն. Խորհրդոյ անդամներ, դպրոցի տնօրէններ, ուսուցիչներ, մամուլի ներկայացուցիչներ և ն.։ Ներկայ էին նաեւ Վիեննայի Մխիթարեանց միաբանութենէն Եղիշէ Գալֆաեան, Գալէմքեարեան և Մենէվիշեան վարդապետները։

Ըստ սովորութեան Իզմիրեանց յանձնաժողովին ատենադպիր Տ. Մկրեան հայրը կարդաց տեղեկագիրը, ուրկէ կը հասկցուի թէ այս վերջին երկու տարուան ընթացքին մէջ Յանձնաժողովին ներկայացուած են հետեւեալ տասներկու երկասիրութիւնները.

Ա.—Տ. Գիւտ քահանայի «Դիւանը»։

Բ.—Վրդանէս Փափազեանի «Հայ Բոշաները»։

Գ.—Վահան Բժշկեանցի «Ուսումնասիրութիւն Շարականացը»։

Դ.—Յովհ. Գազանճեանի «Սեղոնիոյ գաւառաբարբառը»։

Ե.—Պ. Ն. Գորոյեանցի «Պարսկաստանի հայերը»։

Զ.—Յ. Սրմաքեանի «Հին օրեր և այդ օրերու ամբոխները»։

Է.—Գրիգոր Վ. Գովրիկեանի «Հայք Ցեղխաբերթուպոլիս»։

Ը.—Ներսէս քհ. Դամադեանցի «Համառօտ քարոզներ»։

Թ.— Տ. Կիրիշճեանի «Սեբաստիոյ Ս. Նշան վանքին պատմութիւնը»։

Ժ.—Ե. Լալայեանի «Գանձակի գաւառը»։

ԺԱ.—Սմբատ Վ. Սաաթէթեանի «Ներսէս Լամբրոնացին»։

ԺԲ.—Սուքիաս Վ. Պարոնեանի մէկ մատենագրական ցանկը։

Այս տասներկու երկասիրութիւններէն ութը մրցանակին տրամադրութեանց անհամապատասխան ըլլալով, մերժուեցան։ Մրցանակ ստացան 1. Պ. Լալայեանցի երկասիրութիւնը՝ 30 ոսկի, 2. Պ. Գորոյեանցի երկասիրութիւնը՝ 30 ոսկի, 3. Յովհ. Գազանճեանի երկասիրութիւնը՝ 10 ոսկի, և 4. Վ. Բժշկեանի երկասիրութիւնը՝ 10 ոսկի։

Տեղեկագրին ընթերցումէն ետքը, Ս. Պատրիարքը խօսք առնելով պարագային յարմար հակիրճ բանախօսութիւն մը ըրաւ և Պահպանիչով փակեց հանդէսը։

Մեկնելէ առաջ ներկաները հիւրասիրուեցան օշարակով։

—Եանեայի մէջ բնակող սակաւաթիւ հայ գաղթականութեան կողմէ շնորհաւորական հեռագիր մը ղրկուած է Յունաց Նորընտիր Պատրիարքին։ Տեղւոյն թղթատարական և հեռագրական տնօրէն Քիւրքճեան Մինհրան էֆ. և հնգէտ Բաղեան Յովակիմ էֆ. ալ շնորհաւորական հեռագիրներ ղրկած ըլլալով, Տ. Եղիշէ Պ. հեռագրաւ պատասխանած եւ իր օրհնութիւնները տուած է։

—Բաղէշի մեր թղթակցէն.— «Առաջնորդական Փոխանորդ Արժ. Տէր Պետրոս վարդապետը՝ ջանացեր է ժողովականաց հետ՝ հոգածու ըլլալ առաջնորդարանական կրօնային ու դպրոցական խնդրոց յարաբերական ներդաշնակութեան մասին։

—«Բաղէշի Միացեալ վարժարանաց եւ կեդրոնականի գոյութեան յարատեւութիւնը՝ երկրայելի կացութեան մը ենթակայ ըլլալուն, կ'արժէ՝ որ տարեկան համապատասխան մը և լուրջ խորհրդածութեամբ մը կամ առաջքը առնուի կրթական օգտակար գործի մը քայքայման և կամ ցոյց տրուի ներսեղականներու անփորձութեանց հետեւանքները

ու ըստ այնմ նոր ուղղութիւն մը տրուի Բաղէշի այս կրթական տեսակէտով յետամնաց համայնքի մը դպրոցական գործերուն։

«Ուսումնական Խորհուրդը մայիսի 29ին բացառիկ և արտակարգ ժողով մը ունենալով հրաւիրած էր Խնդրակատարի Պատ. Խնամակալութեան անդամները, որպէս զի խորհին՝ նոյն որբանոցի բացակայ Պ. Տէօքէն ուսուցչի յետամնաց դասերուն ու պաշտօնին վրայ։»

—Ցաւով կը լսենք թէ Բարձր. Ցարութիւն բազա Տոռեանի հիւանդութիւնը ծանրացած է այս օրերս։

ԱԶԳ. ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

Ազգ. Կեդր. վարժարանի նոր տարեշրջանը կը սկսի յառաջիկայ Սեպտեմբեր 1ին։

Ա. կարգին աշակերտիլ փափաքողները պէտք է ներկայանան վարժարանիս Ընդհ. Տնօրէնին, Թուականէս սկսեալ մինչեւ Օգոստոս 20, ամէն Դշ. և Շբ. օրեր, մինչեւ կէս օր անուններնին արձանագրել տալու համար։

Վարժարանի կանոնագրով որոշուած մուտքի քննութեան առարկաներն են.

Կրօնք.—Քրիստոնէականի գիտելիք,

Հայերէն.—Աւետարանէն թարգմանութիւն, գրաբար քերկ. հարցմ. (տես գործ. քերակ. Գարագաշեանի), աշխարհ. պարզ շարադրութիւն։

Օսմաներէն.—Հասարակ ընթերցանութիւն, ուղղ.-գր. (իմլա), օսմ.է հայերէն պարզ թարգմանութիւն։

Ֆրանսերէն.—Ֆրանս.է ի հայ թարգմ. հայ.է ի ֆրանս. պարզ թարգմ., քերականական հարցումներ (տես օր. համար «Larive et Fleury»ի քերականութեան Ա. տարի)։

Ընդհ. Պատմ.—Յունաց և Հռովմայեցւոց։

Աշխարհագր.—Բնական և աշխարհագր. հինգ մասանց։

Թուաբանութիւն.—(Աւարտած պէտք է ըլլալ)

Երկրաչափութիւն.—Գիծերու, անկիւններու և շրջանակներու վրայ գործն. գիտելիք։

Իրագիտութիւն.—Բնական գիտութեանց վրայ նախնական ծանօթութիւններ,

Գծագրութիւն եւ Գեղագրութիւն։

ԴԻՏՈՂ.— Ֆրանսերէնի եւ Թուաբանութեան քննութեանց արդիւնքը մասնաւոր կերպով նկատողութեան պիտի առնուի, փորձով տեսնուած ըլլալով որ, նորեկ աշակերտներ այդ երկու ճիւղերուն մէջ պահանջուածին չափ կարող չեն։

Քննութիւնները գրաւոր պիտի կատարուին հետեւեալ թուականներուն.

Օգոստոս 20. Բշ. օր. Կրօնք, Հայերէն, Ֆրանս. Օսմ., Պատմ.։

Օգոստոս 21. Գշ. օր. Աշխարհագր. Թուաբնթ. Երկրաչփթ. Իրագիտութիւն։

Օգոստոս 24. Ուր. օր. քննութեանց արդիւնքը պիտի ծանուցուի։

Ղալաթիա, 21 յունիս 1901

Ի Դիմաց Խնամակալութեան

Վ. Ատենադպիր	Ատենապետ
ՄԱՔՍՈՒՏ ՀԱՐԵՆՑ	ՅԱԿՈԲ ԷՍԱՅԵԱՆ

1—6

Հեռագիր Այսօրուան

(Աժանս եւ Քոնսթանթինօբլը)

ՏԱՐԱՊԱՅՄԱՆ ՋԵՐՄՈՒԹԻՒՆ ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ՄԷՋ
ՀԱՐԻՒՐԱՒՈՐ ԶՈՀԵՐ

ՆԻՒ-ԵՈՐՔ, 3 յուլիս.—Հոս և շրջակաները տիրող տարապայման տաքերու հետեւանքով, երէկ, Մանհաթընի ու Պրուքլինի մէջ վաթսուն երկու հոգի մեռան, Ֆիլատելֆիայի մէջ երեսունը մէկ և Բիթսպուրկի մէջ ալ քառասուն։

—Վերջին քսանըչորս ժամուան մէջ Նիւ-Եորքի մէջ երկու հարիւր քսանըհինգ հոգի մեռան արեւազարկէ։ Մ. Նահանգաց ուրիշ քաղաքներուն մէջ հարիւր ինիսունըվեց հոգի մեռան նոյն պատճառով։

Պ. ՊՈՊԻԷՏՈՆՈՍՑԷՎ

ԲԷՐԼԻՆ.—Մանիար Հիրլաբ լրագրին մէկ հարցման վրայ, Ռուսիոյ Սինոդին պրոկուրոր Պ. Պոպիէտոնոսցէվ յայտարարեց թէ բոլորովին անհիմն են իր հրաժարականին վերաբերեալ լուրերը։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ ԵՒ ԻՏԱԼԻԱ

ՊԷՐԼԻՆ.—Հակառակ Թանի այն լուրին թէ Իտալիոյ Թագաւորը չէ ընդուներ Վիլհէլմ կայսեր հրաւէրը՝ Տանձիկի գերմանական ռազմափորձերուն ներկայ գտնուելու համար, Նորs Տոյչէ Ալկեմայնէ Ցայթունկ կ'իմանայ թէ այդ տեսակ հրաւէր մը չէ եղած Իտալիոյ Թագաւորին, այլ Աոսթէի դուքսը հրաւիրուած ըլլալով այդ ռազմափորձերուն, այս վերջինը ընդուներ է նոյն հրաւէրը։

ԹՐԱՆՍՎԱԼ

ԼՈՆՏՈՆ.—Լորտ Քիչնէր յուլիս 24 թուականով կը հեռագրէ թէ անցեալ շաբթու 74 Պօերներ սպաննուեր, 6 վիրաւորուեր, 160 գերի ինկեր և 16 ալ անձնատուր եղեր են։

ՉԻՆՈՒ ԴԷՊՔԵՐԸ

ԼՈՆՏՈՆ.—Սթանտարտ կ'իմանայ Շանկայէն թէ Թա-Սուէն Թուի պաշտօնական նուէրակը յունիս 16 թուական նամակով մը սպառնալից խնդրեր է գերման զինուորներ ղրկել՝ այդ տեղը պաշտպանելու Թունկ-Ֆու-Սիանկի յարձակումներուն դէմ։

(Աժանս Նասիոնալ)

ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ

ՍՈՖԻԱ, 3 յուլիս.—Սոֆիայի կայսգործսէր Նէճիպ էֆ. Մէլհամէ այս առտու ճամբայ ելաւ քննական պաշտօն մը կատարելու համար։ Բազմաթիւ անձնաւորութիւններ և Սոպրանիէի անդամներ կայարան երթալով ողջերթ մաղթեցին անոր։

ՉԻՆՈՒ ԴԷՊՔԵՐԸ

ԲԱՐԻԶ.—Չինական դէպքերուն վրայ Դեղին Տետրակ մը բաշխուեցաւ Ֆրանսայի Խորհրդարանին անդամներուն։

ԼՈՆՏՈՆ.—Չինու կայսեր մէկ հրամանագիրը կը պատուիրէ բոլոր պաշտօնատարներուն և ժողովուրդին՝ յարգել օտար միսիոնարները։

ՖՐԱՆՍԱ

ԲԱՐԻԶ.—Ալժէրիոյ նախկին կուսակալ Պ. Լ.-Ֆէրիէր այս առտու մեռաւ։

—Ֆիկարօ կը ծանուցանէ թէ Նախագահ Պ. Լուպէ յուլիս 14ի տօնին առթիւ ներում պիտի շնորհէ ալ Լիւր Սալիւս կոմսին։

—Լիպր-Բարոլ հակահրէական մասնախումբ մը կը կազմակերպէ, երեսփոխանական յառաջիկայ ընտրութիւններուն համար։

ՕՏԵՐԸ ՆԻՒ ԵՈՐՔԻ ՄԷՋ

ՆԻՒ-ԵՈՐՔ.—Տարապայման ջերմութիւնը կոտորածներ կ'ընէ. տաքը անտանելի է։

ԼԵՈՆ ԺԳ. ՊԱՊԸ

ՀՌՈՄ.—Վերջին լուրերու նայելով, Լեոն ԺԳ. Պապին առողջական վիճակը մտահոգութիւն կը պատճառէ։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ
ՓԱԿՈՒՄ

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Օ. Օ.	26	39 1/2
Ամէնէն բարձր գին	»	26	27
Ամէնէն վար գին	»	26	36
Բումէլի Երկթ. գաց.	Ֆր.	108	50
Ամէնէն բարձր գին	»	108	87
Ամէնէն վար գին	»	108	50

ԲԱՑՈՒՄ 21 Յունիս

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Օ. Օ.	26	39 1/2
Բումէլի Երկաթուղի	Ֆր.	108	50
Օսմանեան		—	—
Ծխախոտ		13	75
Օսմ. Պանքա		—	—
Քաղաք. Ծինէլթոյ		0	1)
Թոք. Օթ. Ճանն և Վայոտ		»	C9
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		»	C8
Թրամուէյ յաւեժ.		6	—
» Թալիսման		195	
» պարտաթ.		474	50
Քաղաք. Կ. Պոլսոյ		468	50
Թունէլ		85	50

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն ... ամիս	Ղրշ.	100	15
» » » չէք	»	110	05
Փարիզ » »	Ֆր.	23	01 1/4
» » » չէք	»	23	85 1/2
Պէրլին ... չէք	Մարք	18	50
Վիեննա չէք	Ֆիոր.	21	65

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

20 Ֆրանքնոց	Ղրշ.	87	22
Անգլիական ոսկի	»	110	—
Զօլ Իմբերիալ	»	91	—
Ֆրանք	»	5	08
Մէճիտիէ արծաթ	»	108	06
Մէճիտիէ	»	103	10
Ռուսիոյ Իմբերիալ	Օ. Օ.	8	59

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ
ԼՈՆՏՈՆ, 3 Յուլիս

Անգլիական Քոնսոլիտէ	93	43
Օսմանեան Թուրք աէրի Բ.	49	5)
Օսմանեան Թուրք աէրի Դ. բաց.	24	37
Օսմանեան Թուրք աէրի Դ. գոց.	24	25
Օսմանեան Պանքա	11	25
Ռուսական 1820	10(	—
Հելլենական 5%	60	—
» Մոնոփոլ	45	—
Պուլկարական 1888	8(	—
Իժիբսիէն Իւնիֆիէ	105	87
Տօմինիա	101	—
Քրանտալ	8	45
Այտըն Երկաթուղի	13	12
Փաթնաւոսթի	25	360

ՓԱՐԻԶ, 3 Յուլիս

Ֆրանս. Թոնտ 3 1/2		100	67
» » 3 1/2 %		101	85
Օսմ. Թոնտ, աէրի Դ.) բաց.	Ղրշ.	25	02
) գոց.	»	25	12
» » » Բ.	»		
» » » Դ.	»	25	75
Օսմ. Կայս. Պանքա	Ֆր.	543	—
Օսմանեան	»	463	—
Բումէլի Երկաթուղի	»	110	—
Օսմ. Ժողովուրդ	»	527	—
Օսմ. Ծխախ	»	313	—
Պրիօրիթէ Թիւրք 4 %		495	—
Իժիբթ Լիւնիֆ		1008	—
Քաղաքական Թուրք	»	98	70
Սպանիական արտաքին	»	71	41
Քրանտալ	»	87	50
Ջէք Լէնտանէ վիճակ	»	25	190
Ծխախոտ		3	—

ՎԻԵՆՆԱ, 3 Յուլիս

Փոխան. Լոնտոնի վրայ	»	239	70
Բումէլի Երկաթուղի	»	103	50
Օսմ. Ծխախ	»	283	—

ՊԷՐԼԻՆ, 3 Յուլիս

Թուրք	»	216	25
Բումէլի Երկաթուղի	»	107	20
Անաա. Երկթ. պարտաթուղթ	»	101	30
[illegible]	»	20	260

ԱԳԳԱՒՈՒԿ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

Կանխաւորման յատուկ ամեն տեսակ ապրանաց

Ղալաթա, Թիւնէլին բովը Մէրմէլյանի փողոց, Իղէմ Բաշա խանի կից Թիւ 16

Նոր հաստատուած սոյն մթերանոցներուն մէջ կը գտնուին անգլիական գործքեր, տոպրակ և Թաւշեայ գործքեր, սֆէնէկներ, «Թիւլ» վարագոյրներ, սփռոցներ, ծածկոցներ, գլխաշեղներ, լամբեր և զանազան տեսակներով ճոխ կերպասներ, մահճակալներ, աթոռներ ու հայելիներ։ Կը վաճառուի յարգոյ հասարակութեան շատ դիւրամատչելի պայմաններով։

ԱՄՍԱԿԱՆ ՎՃԱՐՄՈՒՆՔՈՎ 685 ՎԵՐՋՆԱԿԱՆ ԳԻՆ

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

Օսմ. Կայս. Պանքայի բաժնէտէրերու Ընդհանուր Ժողովը որ յունիս 26ին Լոնտոն գումարուեցաւ, որոշած է 10 շիլինի կամ 12 50 ֆրանքի կամ 55 ղրուշ ոսկեդրամ շահաբաժին տալ 1900 տարուան համար։ Այս վճարումը պիտի կատարուի յառաջիկայ յուլիս 2էն սկսեալ, Օսմ. Կայս. Պանքայի Կ. Պոլսոյ, Լոնտոնի և Բարիզի կեդրոնատեղիներուն և բոլոր մասնաճիւղերուն մէջ, 43 թիւ կտրոնը ներկայացնելով։ 2—3

* * *

ԱԶԴ.—Մաքսատան 100ին 5 Օսմ. փոխառութեան պարտաթուղթերէն ունեցողներուն կը ծանուցուի թէ նոյն պարտաթուղթերուն թիւ 18 կտրոնները, որոնց պայմանաժամը լրացած է 1895 յուլիսին, եթէ մինչեւ 1901 յուլիս 30) յուլիս 13 չներկայացուին գանձուելու համար, ջնջուած պիտի համարուին։

ԸՆԴՀ. ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլիս, 1/14 յունիս 1901 7—8

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Օսմ. Ապահովագրական Ընկերութեան բաժնետէրերուն կը ծանուցուի թէ այսօր գումարուած Ընդհանուր Ժողովին որոշումով, թիւ 5 կտրոնը ներկայացնողին, իւրաքանչիւր բաժնեթուղթի համար 8½ ղրուշ ոսկեդրամ պիտի վճարուի յառաջիկայ յուլիս 1 էն սկսեալ, Վճարումները պիտի կատարուին Օսմ. պանքայի կեդրոնատեղիին մէջ, Ղալաթա։

28 յունիս 1901 3—3

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ
ՎԷՊ Վ. ԱՐԴԻՔ
Ի բուրաստանէ Ս. Կարապետի վանուց
ԿԵՍԱՐԻՈՅ

Սոյն գործը որ կը պարունակէ Ս. Կարապետի օբեանոյն ամենայ գրական ընտիր և գեղարդի արտադրութիւններ, կը ծախուի 6 ղրուշի, բոլոր գրավաճառաց քով։ Ի ծանուցումս գաւառ Նոր գրատունը Մէքթէպ Եալըսը խան, Թիւ 8 9։ Սոյն գրքին ամբողջ հասոյթը կը պատկանի վերոյիշեալ որբանոցին։ 3—3

ՃԱՇԱՐԱՆ

Խօճարար Նազարէթ աղա որ Մեծ Շուկայի Խ...սար խանին մէջ 5 տարի է ի վեր ճաշարան մը կը բանեցնէր, մեծապէս գոհ Թողլով իր յաճախորդները, այս անգամ Ղալաթիա, Վօյվօտա փողոց, թիւ 108 խանութը փոխադրուած է, և ըստ առաջնոյն համեղ և աժան կերակուրներ կը պատրաստէ, մեծ խնամք տանելով մաքրութեան մասին։ 6—15

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՔ ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ԳՐԱՏԱՆ
ԴՊՐՈՑԻ ԳԻՐՔԸ

Նախակրթարանաց երկու սեռի աղոց ընթերցման համար։

1. Նախապատրաստական տարի էջ 128 գին 3 դահեկան։

2. Ա. տարի ազէկանց համար գին 4 դահեկան։

Նշանաւոր հեղինակաց գործերէն ընտրանք քաղուած։ Ամէն բառ ու ամէն դառն բացատրուած։ Ուսուցիչ և աշակերտաց գործը հաւասարապէս դիւրացուցած է։ Տաճկերէն, հրատարակիչ Նիւթեր, բաղդատութիւն, ...։

Տպագրութիւն նոր պատկերներով, լաւ թուղթ և ...։

Պատուէր ու դիմէք Պաօ. Տեօ.չէք ...։ Նախ. մասը ... կը ղրկուի, իսկ Ա. տարին 30 յուլիս։

Վաճառականաց համար զեղչ։

Հասցէ

Կեդրոնական գրատուն (Զ. Թորոսեան) Պոլիս Զապթիէ Չարշի ... թիւ 64 4—30

1803
IMPERIAL
ԻՄԲԵՐԻԱԼ
ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ. ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Հաստատեալ ի Լոնտոն 1803ին

Դրամագլուխ	Ա. Ո.	2,900,000
Վճարեալ հատուցում		16,000,000

Ընկերութիւնը կ'ապահովագրէ ամէն տեսակ ապրանք, շէնք կայլն խիստ չափաւոր գիներով

Ընդ-գործակատար Լիպագր գործակ. Թուքրինղ ՅՈՎՀ. Տ. ԳՈՒՐԳՈՍԻՆ Շ. Բ. ԳԻՐԳՈՐ

Ղալաթիա, Ինալէթ Խան

Տr. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ
396, Մեծ փողոց Բերա, 396
Տեսնել 4րդ երեսը
Պայուս կողմը մասնաճիւղ չունինք

ԻԼԱՆ
ԽԱՃԻՆԷԼԻ ԽԱՍՍԱՓ ՇԱՀԱՆԷ

Խաջինէլի Խասսաբ Շահանէ ... [illegible]

Ֆի 19 Հազիրան սենէ 317 2—3

ՄՈՒՉՈՒԱԼ ԼԱՅՖ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ. ՆԻՒ-ԵՈՐՔԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1843ին

Պահեստի գումար ՄԷԿ ՄԻԼԻԱՐ 563 ՄԻԼԻՈՆ 961 ՀԱԶԱՐ Ֆրանք

Ապահովագրական ամէն կարելի դրութիւններ կը գործադրէ. խառն ապահովագրութիւն, ամբողջ կեանք, զուակաց դրամագլուխ, ցման եկամուտ, եւայլն

Մուչուալ Լայֆի սակագինը և ապահովագրութեան զանազան դրութիւնները չուսումնասիրած մի ապահովագրուրուիք.—Առաւաւձեռն պայմաններ, վճարմանց դիւրութիւնք: Տեղեկութեանց համար դիմել առ Պ. Ֆ. ՀԷՌ, ընդհանուր գործակալ, Խնաէլէ խան, Վօյվօտա փողոց, Ղալաթիա, Կ. Պոլիս: 579

ԿՈՒՐԾԻ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆՔ

ՍԻՐՕ Տ'ԻՓՕՖՕՍՖԻԹ ՏԸ ՇՕ

ԿՐԻՄՕ ԵՒ ԸՆԿԵՐ. դեղագործ

SIROP D'HYPOPHOSPHITE DE CHAUX
DE GRIMAULT & Cie

Բոլոր բժշկաց կողմէ յանձնարարուած է և կատարելապէս կը բուժէ ցնցուղի և Թոքի հիւանդութիւնները. նոյնպէս հարբուխները, ցնցղատապերը եւն. Թոքախտաւորներու Թոքերուն այտուցները կ'սպիացնէ և կը վանէ յարատեւ հազերն, որք հիւանդներուն յուսահատութիւն կը պատճառեն: Իր ազդեցութեամբ գիշերային քրտինքները կը դադրին, ախորժակը կ'աւելնայ և հիւանդը շուտով կ'առողջանայ:

ՓԱՐԻԶ, 8, Վիվիէնի փողոց
եւ բոլոր դեղարանաց մէջ

ROYAL VICTORIA
HAIR RESTORER

ՄԱԶԵՐՈՒ ՎԵՐԱՆՈՐՈԳԻՉ

ԱՆՎՐԻՊԵԼԻ ԴԵՂ

ՄԱԶԵՐԸ, ՄՕՐՈՒՔԸ ԵՒ ՊԵԽԸ ՈՒԺՕՎՑՆԵԼՈՒ ԵՒ ԱՆՈՆՑ ՏԱԼՈՒ ՀԱՄԱՐ ԻՐԵՆՑ ԲՆԱԿԱՆ ԳՈՅՆԸ

Այս դեղը Նրբամաշկերը կոնհեռացնէ երբ անգամ մը գործածէք զայն. անմրցելի դեղձմեն է։ Մաքուր և փայլուն կը պահէ մազերը. չէ մը կը բաւէ անոր ազդեցիկ յատկութիւնները երեւան բերելու համար: Անոր գործածութիւնը ախորժելի է և հերաթափութիւնը կ'արգիլէ: Աստիճանական այլ ստոյգ արդիւնքներ կ'ունենայ: Բնական փայլ մը կուտայ մազերուն: Այս դեղը ներկ մը չէ բնաւ: Փափաքուած արդիւնքը ընդհանրապէս 10—15 օրէն ձեռք կը բերուի: Անոնք որ ծանր հիւանդութիւններէ կ'ապաքինին, մաղթաքաղութիւններ ունին, այն կիները՝ որոնք իրենց զաւակին կաթ կուտան և այն անձերը՝ որոնք մեծ յոգնութեանց ենթարկուած են միշտ, մազերնին կորսնցնելու ենթարկուած են միշտ. մանաւանդ այս պարագաներուն մէջն է որ Royal Victoria hair restorer, ՄԱԶԵՐՈՒ ՎԵՐԱՆՈՐՈԳԻՉը մեծ ծառայութիւններ մատուցանելու կոչուած է, կը բաւէ անգամ մը փորձել, զայն գործածելու համար միշտ: Գործածման եղանակն է շիշը երերցնել և փոքր ըսպունգով մը օրը անգամ մը շփել մազերուն արմատները: Փափագուած արդիւնքը ձեռք բերելէ յետոյ՝ կը բաւէ երեք անգամ գործածել շաբաթը: Այս դեղը կը ծախուի առաջնակարգ դեղարաններու մէջ միայն: Օսմ. կայսրութեան և Եգիպտոսի մէջ միակ գործակալն է Էտմընտ Բարուտսա, որուն վաճառատունը կը գտնուի Կալաթա Վոյվոտա պահականոցին քով, Կալաթա—Շիշլի Թրամուէյի գծին մօտ, թիւ 95—96: Սոյն վաճառատան մէջ կը ծախուին նաեւ անգլիական և ամերիկեան պատրաստ դեղեր:

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852

Տ^րք Մ. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ եւ ՈՐԴԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ

396 ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 396

(Եանենի զարիջրատան վրայի յարկը, ճիշդ Չըպուքճեանց դէմը)

Ատամնաբուժական գործիքներու մէջ... ամենաստորակը յաւած ... մէկ անգամէն կը ... ցաւով դիմելու եւ բուժուած վերադառնալու ...

Նորագոյն եղանակաւ, ոսկէ, ճաշակաւոր և ... ատամներ կը պատրաստեն, յոր և նման բնականի, դէմքի ձեւաւորութիւն քսան տարիէ, ծամողութիւն եւ ազատ արտասանութիւն ...

Բերնի հիւանդութիւնք ... կը բուժուին ... և ... ատամնոց ցաւի ...

Տ. Գ. Չայեանները կընդունին ամէն օր (մինչեւ կէս օր) ... ամէն օր (մինչեւ կէս գիշեր) հիւանդ. կ'ընդունին:

Մանօր.—Պոլսոյ ... ՔՈՒՆԻՆԻ !! 197

ՊԵՐԼԻՆԻ ՎԻՔԹՈՐԻԱ

ԱՆԱՄ-ՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Արքայական հրամանագրով արտօնուած 1853 օգոս. 26ին կառավարութեան հսկողութեան տակ

Պերլինի Վիքթորիան Գերմանիոյ ամենէն հզօր Ընկերութիւնն է

Ապահովագր. դրամ Ֆր. 967,321,496

Պահեստի դրամ Ֆր. 270,096,743

ՊԵՐԼԻՆ ՎԻԹՈՐԻԱՆ ամէն տեսակ ապահովագրութիւն կ'ընդունի, ինչպէս կեանք, օժիտ, որկած, գկեանս Թոշակ, եւն.

ՆՈՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՄԷՋ

Փոխվըգալան ապահովագրութեան կանոն վրայ. ատանց բժշկական քննութեան

Կարելի է ապահովագրել իր կեանքը, կամ աղջիկ ու որբերու համար օժիտ մը, յարաթական փոքր վճարումներով.—(միեւնոյն պայմանները կանոնաւոր ապահովագրութեան համար):

Ապահովագրութիւն ծոզենաւի, երկաթուղիի, թիւնելի եւն. արկածներու դէմ. ամբողջ կեանքին համար, շաբաթական փոքր վճարումով մը, սկսեալ ՄԷԿ ՖՐԱՆՔԷ, և վճարելի միմիայն մէկ տարուան համար (52 շաբաթ, այսինքն 52 ֆրանք), այսպէսով ամբողջ կեանքին համար ապահովագրուած կ'ըլլայ 10,000 ֆր.՝ մահուան պարագային, 15,000 ֆր.՝ արկածէն առաջ եկած անկարողութեան պարագային, և օրական հինգ ֆրանք՝ ժամանակաւոր անկարողութեան պարագային:

Ընկերութեան Դրամատունը.—ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

Ընդհ. Գործակալ,—ԷՄԻԼ ՎՕԿԼ

Ղալաթիա, Օսմ. Պանքային դէմը, Խնայէթ խան, թիւ 7, 8, 9:

ՅՈՔԹԷՕՐ Յ. ԱՐԱՊԵԱՆ

Ծանօթ ատամնաբոյժ Բարիզի

Ի Սէթէ որ Բերա, թիւ 1

Ամէն օր կ'ընդունի ժամը 4էն 10 (Ք. Թ.): Բչ. և Ուրբ. կէս օրէն առաջ Սէրքէճի դեղարան Նալթա: Կիրակի օրերը ձրիաբար.

Աղքատաց ձրի 490

ԹԻ ԿՐԷՇԱՄ

ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ. Ի ԼՈՆՏՈՆ

Ընկերութեան դրամագլուխը 31 դեկտ. 1898ին

162, 924, 140 ֆրանք

Տարեկան եկամուտ, ապահովագրութիւններ և շահ՝ 31 դեկտեմբեր 1898ին

29, 765, 473 ֆրանք

Ընկերութեան հաստատութեան Թուականէն՝ այսինքն 1848էն ի վեր, ապահովագրեալներու եղած վճարումնք, կենսաթոշակ, եւն.

362, 858, 507 ֆրանք

1898 տարուան մէջ ընկերութիւնը 6619 թօլիչներ տուած է որոնք 58,680,000 քուռուշի դրամագլուխ մը կը ներկայացնեն:

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել ընդհանուր գործակալներուն՝ Պ. Գ. ԷՅՈՒՐԸՐՍ ԵՒ ՈՐԴԻ, Պոլիս, Մէյտանճըգ փողոց, Ալալէմճի խան:

Միջնորդներուն լաւ վարձատրութիւն պիտի ըլլայ:

Փոխ-գործակալութիւն, Ղալաթիա, Մէյմէնէթլի խան:

ՈՍԺԻ ՃՇՄԱՐԻՏ ՕՇԱՐԱԿ

Բարիզի առաջնակարգ բժիշկներէն Տոքթ. Լոռան տիւ Պօա կը գրէ. «Բազմաթիւ հիւանդներու վրայ ըրած յաջող փորձերս զիս համոզեցին որ, ԷԼԻՔՍԻՐ ՄԻՏԻՆ յոգնած ու տկարացած անդամները զօրացնելով երիտասարդական ոյժ և թարմ կեանք կը պարգեւէ մարմնոյն: Նախ արիւնը կը մաքրէ, կը զօրացնէ ու աստիճանաբար կը բուժէ տկարութիւնը, մէջքի և ողնայարի ոսկորներու ցաւերը, վատուժութիւնն ու անբուժելի հռչակուած ԱՆԿԱՐՈՂՈՒԹԻՒՆԸ:» Մնդական գործարաններու յատուկ ազդու դեղերովը ծանօթ Բրօֆ. Միտի պատրաստած այս ԷԼԻՔՍԻՐ ՄԻՏԻՆ կազդուրիչ, գրգռիչ և մարսեցուցիչ ըլլալով, ծերեր, ապաքինողներ և դեղձուռմներու պատճառով անկարողութեան ենթարկուած անձեր անհրաժեշտ է որ փութան օգտուիլ այս քաղցրահամ էլիքսիրին ապշեցուցիչ յատկութիւնէն: Կը ծախուի Գասապեանի, Քիւչիւքեանի, Մէչիքեի, Վօնտեցիանոսի դեղարաններուն ու մթերանոցներուն մէջ:

527 24—52

ERNEST GLAVANY

ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ ԷՌՆԷՍԹ ԿԼԱՎԱՆԻ

ՂԱԼԱԹԻԱ, ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՊԱՆՔԱՅԻ ԿԱՐԳԸ, ՑԱԿՈԲԵԱՆ ԽԱՆ

Սոյն դրամատունը կը վաճառէ ամէն տեսակ արժեթուղթեր՝ իրենց գինին համեմատութեամբ՝ ամսական 20 ղրշ.էն մինչեւ 100 ղրշ. որոշեալ գումարի մը վճարմամբ: Դրամատունը առաջ քաշուած վիճակահանութեանց թիւերը նայելու և շահուած պարգեւները գանձելու համար՝ ամէն կերպ դիւրութիւն ցոյց կուտայ:

Գնողները երբ առաջին վճարումը ընեն, իրենց մուրհակ մը կը տրուի մեր կողմէ ստորագրուած և դրոշմուած: Ասկէ զատ արժեթուղթին թիւը ցոյց տուող ուրիշ ծանուցագիր մըն ալ կը տրուի, և գնողը նոյն ատենէն իսկ ամէն վիճակահանութեանց մասնակցելու իրաւունք ունենալով, շահածը ամբողջապէս կ'առնէ:

Աւելորդ է յայտնել թէ ամէնէն աղքատն անգամ այս դիւրութեամբ կրնայ արժեթուղթի տէր ըլլալ, և յայտնի է որ ամսական 20 ղրշ.ի վճարումը մեծ զոհողութիւն մը չըլլալով և ամէն մարդու դիւրամատչելի ըլլալով, ամէն հաւանականութիւն ունի օր մը շահելու, և եթէ երբեք չշահի ալ, իր վճարումներուն շնորհիւ, յառաջիկային արժեթուղթի տէր պիտի ըլլայ, որ իրեն համար շահու աղբիւր մըն է:

1900 Ի ԲԱՐԻԶԻ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԱՐՈՒԵՍՏԱՀԱՆԴԷՍ

ՎԱՐԶՈՒԹԻՒՆ ԹԵԹԵՒՈՒԹԻՒՆ

ՏՈԿՈՒՆՈՒԹԻՒՆ, ԱՐԱԳՈՒԹԻՒՆ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԱՇԽԱՐՀԱՀՌՉԱԿ ԿԱՐԻ ՄԵՔԵՆԱՆ

ՆԻՈՒ-ՀՈՄ

Ստացած է մեծ ... և Արուեստահանդէսին մէջ անմրցելի եղած են: Այս մեքենաները ամէն կերպով միւս տեսակներէն գերազանց են: Մեքենաներու գործածութեան կերպերը ձրի կ'ուսուցուին և նորոգութիւնները ձրի կը կատարուին:

Թուրքիոյ համար միակ ներկայացուցիչ Յ. Կ. ՄԻՆԱՍԵԱՆ ՈՐԴԻՔ

ԸՆԴՀ. ՄԹԵՐԱՆՈՑ.—Պոլիս, Պահճէգափու, Համիտիյէ Ճատտէսի թիւ 7

ՄԱՍՆԱՃԻՒՂ.—Իզմիտ, Սիւրվրիի, Աֆիոն-Գարահիսարի եւն.ի մէջ: 575

Պիտի պահէք ձեր գոյնին գեղեցկութիւնն ու թարմութիւնը գործածելով մասնաւոր բրնձափոշի

La VELOUTINE

... ՓՈՇԻՆ ... 534

CH^les FAY, Perfumista

PARIS, 9, Rue de la Paix, 9, PARIS

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՁՈՒԽԱԼՈՒՍ

Ընդհ. Հայէ, Կ. Պոլսոյ և Օտեսայի

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
[illegible]	1069	[illegible]	1497	[illegible]	1011	[illegible]	724	[illegible]	185
[illegible]	2607	[illegible]	2906	[illegible]	1695	[illegible]	2273	[illegible]	1112
[illegible]	1541	[illegible]	895	[illegible]	775	[illegible]	2709	[illegible]	1725
[illegible]	2377	[illegible]	4311	[illegible]	1581	[illegible]	2557	[illegible]	1193
[illegible]	1823	[illegible]	937	[illegible]	2720	[illegible]	1057	[illegible]	1200
[illegible]	1364	[illegible]	2282	[illegible]	2600	[illegible]	1785	[illegible]	1329
[illegible]	1078	[illegible]	1713	[illegible]	595	[illegible]	2419	[illegible]	1546
[illegible]	841	[illegible]	504	[illegible]	2854	[illegible]	1083	[illegible]	2227
[illegible]	4431	[illegible]	2464	[illegible]	5540	[illegible]	4100	[illegible]	1479
[illegible]	1671	[illegible]	1520	[illegible]	1030	[illegible]	4023	[illegible]	487
[illegible]	1387	[illegible]	1547	[illegible]	1058	[illegible]	1535	[illegible]	2629
[illegible]	1344	[illegible]	954	[illegible]	2207	[illegible]	1687	[illegible]	1914
[illegible]	1094	[illegible]	1828	[illegible]	1700	[illegible]	510	[illegible]	1289
[illegible]	2729	[illegible]	849	[illegible]	1057	[illegible]	2229	[illegible]	2296
[illegible]	1834	[illegible]	4582	[illegible]	2372	[illegible]	1662	[illegible]	1850
[illegible]	2697	[illegible]	2060	[illegible]	1643	[illegible]	1613	[illegible]	1200
[illegible]	4235	[illegible]	1243	[illegible]	2191	[illegible]	1789		

Իւկօ չոգենաւը, Նաւապետ Ռէյց, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հաս հասած է:

Դիմել առ գործակալը Տ. ՀԻԼՏ ԷՆՏ ՔՕՔՍ

Թիւ 22—24, ... խան, Ղալաթիա 877

HUILE DE HOGG

ՄՕՐՈՒ ՁԿԱՆ ԻՒՂ

Յայտնի է թէ մօրու ձկան իւղի գործածութիւնը, մանաւանդ ձըմեռը ո՛րքան օգտակար ու յանձնարարուած է փափկակազմ անձերու (երէց մարդ, կին ու տղայ) անարիւնութենէ և կուրծքի հիւանդութիւններէ տառապողներու: Բայց անոր փրկարար արդիւնքները ձեռք բերելու համար, պէտք է որ այդ իւղը զուտ ու առաջին կարգի ըլլայ: Հետեւաբար պէտք է զգուշանալ կեղծիքէն ու ստորին տեսակներէն, որոնք հրապարակին վրայ կը ծախուին, և որոնց գործածութիւնը աւելի վնասակար է քան օգտակար:

Պ. Հօկ Թէր-Նէօվի մէջ ձկնարաններ ունի, ուր մօրու ձկան իւղը մեծ խնամքով կը հանուի: Այս իւղը, անստգիւտ անաքատութեամբ, եռանկիւնաձեւ շիշերու մէջ դրուած է, որ ամէնուն ծանօթ է արդէն և Բարիզի Բժշկական Ֆագիւլթէի ընկերութեան կողմէ երաշխաւորութեան դրոշմով մը կնքուած է: Բոլոր նշանաւոր բժիշկները կէս դարէ ի վեր հիւանդներուն այս ձկան իւղը կը յանձնարարեն: Կեղծիքէն և նմանութիւններէն զգուշանալ: Հօկի մօրու ձկան իւղը կը ծախուի դեղագործներու և դեղավաճառներու քով: Միակ տէրն է Թ. Բ. Հօկ, 2 թիւ, Գասթիկլիօն Բարիզ.

COMP RUSSE

NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱՑԻՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շոգենաւաց երթեւեկութիւնք

Երկ. 19/2 Օտեսա ժամը 4էն յետ միջօրէի.
Ե. 20/3 Իզմիր, Բիրէ, Աղեքսանդրիա ժամ 10էն միջօրէէն առաջ (ճամբորդելով Աղեքսանդրէթ, Բաղտ-Ռաֆա, Եաֆֆա, Պէյրութ եւ Թրիփոլի).
Երկ. 21/4 Օտեսա ժամը 10էն միջօրէէն առաջ.
Երկ. 21/4 Ինէպօլու, Սինոպ, Սամսոն, Օրտու, Կիրասոն, Տրապիզոն, Բաթում եւ Նովոռոսիսկ ժամը 4էն յետ միջօրէի
Ուր. 22/5 Օտեսա ժամը 4էն յետ միջօրէի:

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՖԱՐՍԻՆԵԱՆ ԵՒ ՀԱՅՐԱՊԵՏԵԱՆ

Ն. ՔԱՖԷ ԵՒ ԸՆԿ.

ԵԳԻՊՏՈՍԻ ՃԱՄԲՈՐԴՈՒԹԻՒՆ

Յուլիս 8ին Միհրիպի, Աթէնքի և Եգիպտոսի:

ՍԵՒ ԾՈՎ

Յուլիս 4ին Սիւոփաս, Սամսոն, Տրապիզոն, Պաթում և Նովոռոսիսք:

» 9ին Միհրիպի, ուղ. Մարսիլիա:

Մանօթ ...

Առաջին կարգ 245 ֆրանք. Բ. կարգ 175 ֆրանք. Տեղեկութեանց համար, դիմել Գործակալին Բէօյ Հանէ Քարաքէօյ վրայ: 516 Թ. ...

Հրատարակիչ ... ...

— 4 —

ՆԱՄԱԿԱՆԻ ԱՌ ՕՐԻՈՐԴՍ

3.

ՀԱՄԵՍՏՈՒԹԻՒՆ

Որովհետեւ կը յայտարարէք, սիրելի օրիորդ, թէ հրապուրուած էք պարզասիրութենէ, որովհետեւ ինձ կը ձայնակցիք հաչակելու համար անոր առաւելութիւնները ու հրապոյրները, վերջապէս որովհետեւ համամիտ ենք, տեսնենք թէ համամիտ պիտի ըլլանք նաեւ անոր քրոջ՝ համեստութեան՝ մասին: Այս վերջինը, ինչպէս առաջինը, կիներուն համար կրկին արժէք ունի՝ ոմանց գեղեցկութիւնն աւելցնելու և ոմանց տգեղութիւնը քողարկելու:

Համեստութեան ներքողը հիւսելէ առաջ, հարկ է որ ճշդենք անոր սահմանը. այնպէս որ եթէ ի գործ չդրուի այս զգուշական միջոցը, գուցէ բնաւ չգործածուին միեւնոյն բառերը կամ իրարմէ տարբեր նշանակութիւններ տրուին ասոնց, ինչ որ վիճաբանութեան նենգամէտ կողմերէն մէկն է:

Ի՞նչ է ուրեմն համեստութիւնը: Ի՞նչ բանի մէջ կը կայանայ: Ի՞նչ է անոր յատկանիշը: Եւ ի՞նչպէս պէտք է վարուիլ համեստ ըլլալու համար:

Միթէ՞ համեստ է մէկը՝ վասնզի թաքուն կը պահէ իր արժանիքը, վասն զի ա՛յն սաղարթախիտ ծառն է՝ որ իր տերեւներուն տակ կը ծածկէ իր կրած գեղեցիկ պտուղները: Միթէ համեստ է մէկը՝ վասն զի ինքզինքը կը փոքրկացնէ, մինչդեռ գիտակից է իր մեծութեան: Վերջապէս միթէ համե՞ստ է, մէկը՝ վասն զի կը մերժէ այն գովեստները որոնց արժանի է, վասն զի կը ջանայ անշան համարել կամ առ ոչինչ գրել ա՛յն բարեմասնութիւններն ու տաղանդները՝ զորս ուրիշները կը հաճին հաստատել անոր վրայ:

Այս այլ և այլ պարագաներուն մէջ կան այնպիսի փափուկ կէտեր՝ որոնց երանգները լաւ ըմբռնել պէտք է: Ենթադրենք թէ խնդիրն ինչ ինչ փոքրիկ ամբոխներու կամ խօսքի ինչ ինչ կեղծիքներու վրայ է, նուազ ուշադիր դիտող մը կրնայ հեշտիւ շփոթել ճիշդ վայրկեանին՝ թէ ո՛ւր կը վերջանայ համեստութիւնը և ո՛ւր կը սկսի սնափառութիւնը:

Քանի մը օրինակներ պիտի օգնեն իմ միտքս բացատրելու:

Դեռատի աղջիկ մը, շատ լաւ երաժիշտ, հիանալի ձայն մը ունի: Կը գտնուի ակումբի մը մէջ, ուր իրմէ կը խնդրուի երգել: Շատ ձեւեր կ'ընէ, պատճառելով թէ լաւ չգիտեր, թէ ձայնը կորած է, թէ քիչ մը հիւանդ է, եւն. եւն.: Ներկայ եղողները կը թախանձեն, կ'աղաչեն, կ'աղերսեն, դէպի դաշնակը կ'առաջնորդեն, և հասկ ուրեմն կ'երգէ: Աւելորդ է ըսել թէ նա ամեն միջոց ունենալով՝ կ'երգէ հիանալի կերպով, և ծափահարութիւններ կը լսէ ներկաներէն: Ի՞նչ կերպով կ'ընդունի այն գովեստները՝ որոնք կը շռայլուին իրեն: Իր շուրթերուն վրայ թափառիլ տալով արհամարհոտ կիսաժպիտ մը, որ կը նշանակէ — Դուք ստուգիւ չափազանց բարեսիրտ էք, շատ չէր արժեր լսել իմ ձայնս:

Ապահով էր թէ իր գլխացաւը պիտի ջլատէր իր միջոցները. բայց փափաք յայտնած էին ինքն ալ, համակերպած էր, ըրած էր ինչ որ կրնար:— Այնուհետեւ, երախտագիտութեան զեղում ակումբին մէջ, և շնորհաւորութիւններու կրկնում: Օրիորդն աղուոր է մանաւանդ՝ վասն զի երգեց, թէեւ անհանգիստ էր, և ի՞րօք կրնա՞ր մէկն անկէ աւելի լաւ երգել: Եւ որովհետեւ նա կը պատասխանէ ժխտումի գրեթէ անզգալի շարժուձեւով մը, կը բողոքեն նորէն և առաջուընէ աւելի ուժգին, ապառելով մթերքն ա՛յն ածականներուն՝ որոնք գովասանքին կ'ընծայեն իր ամէնէն պլպլան ձեւերն ու իր ամէնէն ջախջախիչ ոյժերը:

Արդ, սիրելի օրիորդ, այս միեւնոյն աղջիկը (փափաքելի է ինձ ընդունիլ թէ քիչ մը տկար էր՝ գինքը սուտ չհանելու համար) կրնար անմիջապէս նստիլ դաշնակին առջեւ, առանց ձեւակերպութեան, առանց տեսարանի, շատ լաւ գիտնալով թէ գնահատելի յաջողութիւն մը պիտի ունենար և թէ ունկնդիրներն ուրախ պիտի ըլլային: Առանց իր թեթեւ տկարութեան ամենափոքր ակնարկութիւն մը ընելու, կրցածին չափ երգելէ յետոյ, պիտի ընդունէր ամէնուն շնորհաւորութիւնները, գեղաժպիտ դէմքով, չիկնոտ պարերով, և, որչափ որ քողարկած չըլլար իր գոհունակութիւնը, ըստ իս ա՛յն ատեն միայն համեստ եղած պիտի ըլլար:

Այն յաւակնոտ աղջիկը՝ որ, իր կոտրուքներով, իր սնահղուկ վերապահումներով, կը փորձէ մեծարանքներու ձեւափոխել իրեն անձին ուղղուած, իրեն արժանիքին պատշաճող պարզ շնորհաւորութիւնները, ըստ իս՝ շատ աւելի համեստ չէ քան ա՛յն յանդուգն օրիորդը՝ որ առաջին անգամ պատահած ատիթէն օգուտ քաղելով, խեղճն կը տեղաւորուի դաշնակին առջեւ ու բանի լսելու կը հարկադրէ տաժանելիօրէն համակերպող ունկնդիրներուն ականջները: Միջոցները տարբեր են, բայց նպատակակէտերը նոյնն են, ինքզինքը ցուցադրել, ինքիրմով գրաւել, ուրիշները նսեմացնել:

Երկրորդ օրինակ:

Սուր յիշողութեամբ օժտուած աղջնակ մը կը խնդրեն որ բան մը արտասանէ: Մեծ խնամքով ու եռանդով կ'արտասանէ, և կը գրաւէ ունկնդիրներուն ուշադրութիւնը:

Հատուածը վերջանալէն յետոյ, մայրիկը կը պատասխանէ գինքը շնորհաւորողներուն, «Սիրունիկ աղջիկս այս անգամ շատ համարձակ չէր, սովորաբար ասկէ աւելի լաւ կ'արտասանէ:»— Եւ սիրունիկը, այնչափ խրոխտ՝ որչափ անկեղծ կը յարէ խկոյն. «Ամենեւին, մայրիկ, ես շատ համարձակ էի. շատ լաւ արտասանեցի. երբեք անկէ աւելի լաւ արտասանած չեմ:» Անկեղծութեան այս թափն ափիբերան կ'ընէ ամէնքը. ընդելու պէտք չիկայ այլ եւս՝ համոզելու համար մայրը թէ կեանք տուած է ճշմարտապէս հրաշալի էակի մը: Արուեստագէտը կը յայտարարէ թէ գոհ է, բանակռիւը փակուած է ուրեմն: Ուստի, սիրելի օրիորդ, ընտանեկան այս պզտիկ տեսարանին մէջ, ունայնամիտ եղողը՝ մայրն է, իսկ համեստ եղողը՝ աղջիկը: Ջենոն՝ շատ խելացի կերպով սահմանած է համեստութիւնը, անուանելով զայն «վայելուչ ընթացքի գիտութիւնը:»

Կը տեսնէք թէ ո՛ւր կ'ուզեմ յանգիլ: Համեստ չէ՛ նա՝ որ կը մխէ իր սրամտութիւնը կամ իր տաղանդը. համեստ չէ՛ նա՝ որ ինքզինքը կը փոքրկացնէ կամ ինքզինքը թաքուն կը պահէ. այլ համեստ է նա՝ որ գոռոզութիւն ցոյց չի տար ո՛չ իր կարողութեան, ոչ ալ իր արժանիքին նըկատմամբ, և կը խորշի ամէն ցուցամոլութենէ: Բարեմասնութիւններ ունենանք, զանոնք գործածելու, եւ ո՛չ թէ անոնցմով պարծենալու համար: Աղմուկն անօգուտ է, և ամէն յաւակնութիւն՝ ապօրինի:

Ճշմարտութենէ կը բաղկանայ համեստութիւնը, ինչպէս գեղեցիկ և լաւ եղող ամէն բան: Բայց զայն մոլութեան դարձուցած կ'ըլլայ մարդ՝ եթէ անոր իբր օժանդակ միացնէ սնոտիութիւնը: Իրենք զիրենք համեստ ձեւացնող մարդոց մեծագոյն մասը կը նմանին այնպիսի գաճաճներու, որոնք դռներու առջեւ կը խոնարհին՝ վախնալով որ իրենց գլուխը չզարնեն բարաւորին (վերի սեմ): Կեղծիքն ու խարդախութիւնն անհաշտ են ճշմարիտ համեստութեան. Ճշմարիտ համեստութիւնը ո՛չ կը չափազանցէ, ո՛չ ալ կը կեղծէ. անով՝ մարդ կ'երեւի, բայց չի ցուցներ ինքզինքը:

(Շարունակելի)